BIULETYN
POLSKO-ŁACIŃSKO-AMERYKAŃSKI

Nr. 2–3

LISTOPAD – GRUDZIEŃ 1934

TREŚĆ

BIULETYN
POLSKO-ŁACIŃSKO-AMERYKAŃSKI

ORGAN MIESIĘCZNY
IZBY HANDLOWEJ POLSKO-ŁACIŃSKO-AMERYKAŃSKIEJ

Redakcja i Administracja: IZBA H. P. Ł. A., Warszawa, ul. Hortensji Nr. 6, telefon 520-12

Warunki prenumeraty:
Rocznie . . . . zł. 15.— | Nr. pojedyńczy . . zł. 1.50
Półrocznie . . . . 8.— | Członkowie Izby — bezpłatnie

R-k w P. K. O. Nr. 17.377

Ogłoszenia: Cennik ogłoszeń Administracja wysyła na żądanie.

ROK I — **WARSZAWA — LISTOPAD — GRUDZIEŃ 1934 R.** — **Nr. 2—3**

PRZEDRUK ZALECONY ZA PODANIEM ŹRÓDŁA

OD REDAKCJI

Z okazji opublikowania 1-go numeru naszego „Biuletynu“ otrzymaliśmy z całego kraju i zagranicy ogromną ilość życzeń i serdecznych słów uznania. Nie mając możności odpowiadać indywidualnie, pragniemy tą drogą wyrazić szczere podziękowanie P. T. Redakcjom wszystkich dzienników i czasopism, które poświęciły naszemu wydawnictwu notatki recenzyjne, oraz instytucjom oficjalnym i społecznym, firmom i osobom, które w formie listownej, osobistej lub telefonicznej były łaskawe złożyć nam swe życzenia, zachęcając nas do dalszej pracy w obranym kierunku.

Jednocześnie zawiadamiamy, że następny numer „Biuletynu“ będzie poświęcony, oprócz spraw bieżących, zagadnieniom transportu, żeglugi i ubezpieczenia w stosunkach polsko-łacińsko-amerykańskich.

W dalszych numerach będziemy omawiali kolejno życie poszczególnych republik łacińsko - amerykańskich i ich stosunki z Polską.

OD PREZESA POCZTOWEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
I RADY BANKU POLSKA KASA OPIEKI,
PANA Dr. HENRYKA GRUBERA,

otrzymaliśmy następujący list:

„Dziękuję uprzejmie za przysłany mi numer Biuletynu Polsko-Łacińsko-Amerykańskiego.

Mam nadzieję, że ta pożyteczna inicjatywa WPanów stworzy pomost między Polską a państwami Ameryki Południowej i przyczyni się do szerokiej ekspansji naszego handlu zamorskiego".

PREZES
HENRYK GRUBER

Warszawa, dn. 20 grudnia 1934 r.

FERDYNAND ZARZYCKI
b. Minister Przemysłu i Handlu

„BIULETYNOWI" NA DROGĘ

Pojawienie się „Biuletynu Polsko - Łacińsko - Amerykańskiego" należy powitać jako bardzo znamienne i zarazem szczęśliwe zjawisko. Ignorancja i bierność, to przecież zawsze największe przeszkody wszelkiego postępu, a w handlu — to grzechy nigdy nie do darowania. Kupiec nieorjentujący się w lokalnych stosunkach nigdy nie będzie dobrym kupcem. Oczywiście informacje muszą zawsze być najaktualniejsze i muszą dotyczyć głównych, najżywotniejszych interesów. Co można w danym momencie i w danych warunkach zrobić rzeczywiście i w jaki sposób, — oto zasadniczy cel wszelkiej dobrej informacji kupieckiej.

Kraje Ameryki Łacińskiej, mające przed sobą bardzo duże możliwości rozwojowe i rozpoczynające nową, pomyślniejszą fazę postępu a wysyłające w świat wielkie ilości surowców i artykułów pierwszej potrzeby, muszą z natury rzeczy bardzo interesować i nasze młode państwo polskie. Polska nie chce stawiać przeszkód w imporcie wymienionych artykułów, przeciwnie — w jej interesie leży powiększenie tego importu, który w innych krajach surowcowych nie równoważy się żadnym wywozem polskich produktów, ale każdy bezstronny przyznać musi, że Polska nie może zrezygnować z możliwości wywozu swoich też doskonałych produktów, które są tym krajom potrzebne.

Głównym powodem, że obroty wzajemne Polski i krajów Ameryki Łacińskiej są tak małe, jest to, że się nie znamy wzajemnie. Trzeba tę przeszkodę szybko usunąć po jednej i po drugiej stronie. „Biuletyn" ma służyć temu podwójnemu celowi. W Polsce znajomość realnych warunków pracy handlowej w Ameryce Południowej i Środkowej musi się rozszerzyć, ale i kraje Ameryki Łacińskiej, które — jak wiemy — odnoszą się do Polski z całą sympatją, winny starać się poznać bliżej Polskę i jej warunki gospodarcze, by wykorzystać te niewątpliwie wielkie możliwości, jakie istnieją już w najbliższej przyszłości przed polskiem gospodarstwem narodowem.

Dlaczegoż naprzykład obroty handlowe między Polską a krajami Ameryki Łacińskiej mają iść za obcem pośrednictwem handlowem, finansowem i żeglugowem? Dlaczego nie możemy wprost nawiązać stosunków? Dlaczego największy zysk z pośrednictwa nie pozostaje przy rodzimym producencie? Niewątpliwie, są po temu ważne powody, ale niemożna i niewolno wykluczać możliwości bezpośrednich stosunków, nie możemy uzależniać się od obcych, często bardzo niepewnych rąk. Najlepszy jest zawsze własny wysiłek.

Niechże tedy „Biuletyn" przyczyni się walnie do wzajemnego poznania się, do rozszerzenia dotychczasowych stosunków i do utworzenia bezpośredniej wymiany towarowej, ku pożytkowi obu stron.

PRZYSTĄPIENIE EKWADORU DO LIGI NARODÓW

W końcu września rb. Ekwador został członkiem Ligi Narodów, powiększając ich liczbę do 60. Fakt o tyle znamienny, że w obecnej chwili znajdują się poza instytucją genewską z państw amerykańskich jedynie Stany Zjednoczone A. P., Brazylja i Costa Rica.

Przystąpienie Ekwadoru do Ligi Narodów nastąpiło automatycznie, na skutek ratyfikowania przez Parlament Ekwadoru traktatu wersalskiego we wrześniu rb., po objęciu rządów przez nowego Prezydenta, p. Ibarra. Ponieważ Ekwador po wybuchu wojny europejskiej w r. 1914 zerwał, podobnie jak inne państwa łacińsko-amerykańskie, stosunki z Niemcami, został zaproszony po zakończeniu wojny do podpisania traktatu, stając się jednocześnie członkiem-założycielem Ligi. Przez kilkanaście lat rządy ekwadorskie zwlekały z ratyfikowaniem traktatu, trzymając się zdaleka od spraw europejskich i Ligi Narodów. Dopiero w ostatnich latach, kiedy Meksyk (1931) i Argentyna (1933) zdecydowały się przyłączyć do paktu wersalskiego, kiedy instytucja genewska zaczęła interwenjować w sprawach południowo-amerykańskich (Chaco, Letycja) i kiedy Stany Zjednoczone również zbliżyły się do Genewy przez przystąpienie do Międzynarodowego Biura Pracy (1934), rząd Ekwadoru uznał za konieczne zerwać z dotychczasową polityką izolacji międzynarodowej. Do tej zmiany orjentacji przyczynił się jeszcze jeden moment, t. j. zatarg graniczny z Peru. Quito i Lima prowadzą od wieku spór o wielki obszar ziemi w dorzeczu Amazonki, między Letycją i Kordyljerami. Kilkakrotnie próbowały już obie stolice dojść w drodze arbitrażu do porozumienia, ale jak dotąd — bezskutecznie. Obecnie prowadzone są między rządem peruwjańskim i ekwadorskim bezpośrednie negocjacje dyplomatyczne w atmosferze przyjaznej dla zlikwidowania sporu. Quito pragnie jednak znaleść poparcie dla swych rewindykacyj terytorjalnych również w Lidze Narodów. Przedstawicielem Ekwadoru w Lidze jest **p. Zaldumbide,** który jest również wybitnym artystą i pisarzem.

LUCIANO JOUBLANC RIVAS
Chargé d'Affaires Stanów Zjedn. Meksyku w W-wie.

Poznajmy się

Sądzę, że „Biuletyn" miesięczny, który zaczęła wydawać Izba Handlowa Polsko-Łacińsko-Amerykańska, uczyni zadość istotnej potrzebie i odda nieocenione usługi rozwojowi wymiany handlowej między Polską i krajami ibero-amerykańskiemi.

Jedną z licznych przeszkód, które tamowały dotychczas stosunki handlowe polsko - łacińsko - amerykańskie w osiągnięciu należnego poziomu,— to właśnie brak znajomości warunków danych rynków, tych licznych i skomplikowanych ustaw i zarządzeń, które regulują przywóz i wywóz, a często także rodzaju artykułów, które mogłyby być w poszczególnych krajach, o których mowa, ulokowane.

Ogólnie wiadomo, że kraje Ameryki Łacińskiej wywożą surowce a przywożą fabrykaty, jednakowoż większość przemysłowców i eksporterów polskich nie umiałaby powiedzieć dokładnie, które z tych artykułów mogłyby tam znaleść zbyt.

Pewnego razu zapytano mnie np. o możliwości wywozu obuwia do Meksyku, gdyż sądzono, że mógłby to być lukratywny interes. Zainteresowany nie wiedział jednak, że Meksyk nietylko produkuje obuwie potrzebne na pokrycie zapotrzebowania wewnętrznego, lecz jeszcze eksportuje je w wielkich ilościach do Stanów Zjed-

Brak było więc publikacji, w której polscy kupcy, eksporterzy i importerzy, znaleźliby ścisłe, aktualne i prawdziwe dane o potrzebach każdej z republik łacińsko-amerykańskich, jej produktach naturalnych, przemyśle, podstawowych artykułach importowych, — ale nietylko to, lecz również dane o ogólnej sytuacji gospodarczej, o systemach monetarnych, sytuacji kredytowej, różnych zarządzeniach podatkowych i systemie finansowym każdej z nich.

Tę lukę wypełnił niewątpliwie ku zupełnemu zadowoleniu „Biuletyn" Izby Handlowej Polsko-Łacińsko-Amerykańskiej, którego współpracownicy znają gruntownie republiki łacińsko-amerykańskie i są zawsze dobrze poinformowani o życiu gospodarczem tych republik przez różnego rodzaju publikacje oficjalne i handlowe, które otrzymują bezpośrednio, czy to z różnych resortów rządowych tych narodów, czy też z Izb handlowych, organizacyj, producentów itp.

Przestudjowałem z wielkiem zainteresowaniem I-szy numer „Biuletynu", który zawiera poważną ilość danych i informacyj o pozytywnej wartości dla tych, którzy pracują w tym kraju w handlu międzynarodowym, — i życzę mu, by ta jego pożyteczna działalność rozwijała się z korzyścią dla stosunków handlowych naszych krajów z Rzeczpospolitą Polską.

Utworzenie Poselstw Haiti i Wenezueli oraz Konsulatu etatowego Kolumbji w Warszawie

Wyrazem i dowodem coraz żywotniejszego zainteresowania republik łacińsko - amerykańskich dla Polski jest przyjazd przedstawicieli dyplomatycznych Haiti i Wenezueli do Warszawy dla złożenia po raz pierwszy listów uwierzytelniających Prezydentowi Rzeczypospolitej. Te akty dyplomatyczne są jednocześnie odpowiedzią na inicjatywę Rządu Polskiego, który zlecił przed kilku miesiącami **p. Zygmuntowi Merdingerowi,** Chargé d'Affaires R. P. w Meksyku, złożenia listów uwierzytelniających u rządów wszystkich republik Ameryki Środkowej, oraz Wenezueli, Kolumbji i Ekwadoru.

Pierwszy przybył do Warszawy Poseł pełnomocny Republiki Haiti, p. **Constantin Fouchard,** rezydujący stale w Berlinie. Podczas składania listów uwierzytelniających na Zamku w dniu 24.IX.34 wygłosił przemówienie, w którem przypomniał, że Polacy tak silnie są związani ze sprawą niepodległości Haiti, że nawet pierwsze prawa tej Republiki nie czyniły żadnej różnicy między nimi a obywatelami Haiti.

Konsulem Haiti na Polskę został mianowany **p. Dr. Leo Sajous,** który otrzymał już od Rządu Polskiego exequatur. Jest to jeden z czołowych przedstawicieli intelektualnych rasy murzyńskiej, która dominuje w republice haiteńskiej.

Na Posła pełnomocnego Wenezueli w Polsce został wyznaczony **p. Carlos Aristimuno Coll,** rezydujący w charakterze Posła w Brukseli. Złożył swe listy uwierzytelniające dn. 28 listopada rb., a w swem przemówieniu ceremonjalnem podkreślił, że oba kraje łączy wspólnota ideałów i że **w ciągu kilku lat Polska zrealizowała wspaniałe dzieło, opierając się na zasadach identycznych do tych, jakie jego rząd przyjął za podstawę swej działalności: pokój, ład i praca.**

W najbliższym czasie ma być również mianowany Konsul Wenezueli w Warszawie.

Przed kilku tygodniami rozpoczął również swe urzędowanie w Warszawie pierwszy Konsul etatowy Kolumbji w Polsce, **p. Carlos A. Gerlein.**

Z wszystkimi tymi przedstawicielami republik łacińsko - amerykańskich Izba Handlowa Polsko-Łacińsko - Amerykańska nawiązała bezpośredni kontakt osobisty.

Umowa handlowa między Argentyną a Niemcami

Nowy system polityki dewizowo-importowej Niemiec, który przekreślił dotychczasowe zasady i metody handlu międzynarodowego, zmusił jednocześnie rząd niemiecki do szukania nowych form międzypaństwowych porozumień handlowych i do regulowania stosunków handlowych z kontrahentami zagranicznymi na nowych podstawach. W tym celu wyjechała jeszcze w sierpniu rb. specjalna misja handlowa pod przewodnictwem Konsula Otto Kiep'a z Niemiec do Ameryki Południowej, by przeprowadzić pertraktacje handlowe z Argentyną, Brazylją, Chile i Urugwajem i zawrzeć z niemi porozumienia, dostosowane do potrzeb niemieckich.

Pierwsze z tych porozumień udało się sfinalizować z Argentyną, z którą już **dn. 28 września rb.** została podpisana nowa umowa handlowo-dewizowa. Tekst tej umowy został ujawniony dopiero w dniu 20 października rb. i opublikowany jednocześnie w Berlinie i w Buenos Aires. Brzmi on następująco:

Zobowiązania Argentyny i Niemiec

Art. 1. Rząd argentyński zobowiązuje się w okresie utrzymywania systemu pozwoleń dewizowych na zapłatę przywozu do przedsięwzięcia wszelkich środków nieodzownych, by importerzy argentyńscy towarów pochodzenia niemieckiego mogli regulować po kursie niemniej korzystnym niż ten, który jest stosowany do przywozu z któregokolwiek innego kraju, swe zobowiązania kredytowe i przekazywać odpowiednie sumy aż do wykorzystania równowartości w markach niemieckich regularnego wywozu produktów argentyńskich do Niemiec, po odjęciu pewnej słusznej sumy rocznej.

Art. 2. Rząd niemiecki zobowiązuje się w okresie utrzymywania systemu kontroli dewizowej do przedsięwzięcia wszelkich środków nieodzownych, by importerzy niemieccy towarów argentyńskich mogli regulować po kursie niemniej korzystnym niż ten, który jest stosowany do przywozu z któregokolwiek innego kraju, swe zobowiązania kredytowe i przekazywać odpowiednie sumy.

Art. 3. Rząd niemiecki w okresie utrzymywania systemu kwot importowych będzie stosował do towarów pochodzenia argentyńskiego zasadę słuszności i możliwie jaknajbardziej korzystną, biorąc za podstawę cyfry normalnego obrotu handlowego między obu krajami i ogólną wysokość kontyngentów dla każdego produktu.

Komisja mieszana

Art. 4. W związku z wprowadzeniem tej umowy w życie i dla rozstrzygania kwestyj, które mogłyby wyniknąć z interpretacji umowy, oba rządy wyznaczą Komisję mieszaną z siedzibą w Buenos Aires. W tym celu oba rządy zakomunikują sobie w odpowiednim czasie zgóry nazwiska swych delegatów, zgodnie z procedurą, która będzie w przyszłości ustalona między ministerstwami obu rządów umawiających się.

Cło na winogrona argentyńskie

Art. 5. Cło na winogrona argentyńskie, przywożone do Niemiec, ustala się w następującej wysokości:

Ex Nr. 45 niemieckiej taryfy celnej: Winogrona świeże (stołowe) przywożone nie w paczkach pocztowych, lecz w opakowaniu conajmniej 15 kg. w okresie od 1.I. — 30.VI. — RM. 7,— za 100 kg.

Świadectwa pochodzenia

Art. 6. Pochodzenie produktów, przywożonych z któregokolwiek kraju umawiających się do drugiego kraju, będzie stwierdzone na mocy świadectwa pochodzenia, wystawionego lub wizowanego przez przedstawiciela konsularnego kraju importującego, akredytowanego w kraju pochodzenia towaru.

Gdyby wystawienie świadectwa pochodzenia w kraju pochodzenia było niemożliwe, wystawiają je lub zawizują przedstawiciele konsularni kraju importującego, akredytowani w trzecim kraju, lub przed władzami kraju importującego będzie stwierdzone pochodzenie. W obu wypadkach winna współdziałać również władza konsularna kraju pochodzenia w sposób, który strony umawiające się później ustalą.

Dopóki obowiązek świadectw pochodzenia nie będzie mógł być ze względów praktycznych wprowadzony w życie, będą one zastąpione innemi dokumentami miarodajnemi, które strony uznają za właściwe.

Oba rządy zakomunikują sobie wzajemnie nazwy urzędów lub instytucyj, upoważnionych do wydawania tych dokumentów.

Ratyfikacja

Art. 7. Umowa niniejsza będzie możliwie jaknajrychlej ratyfikowana, zgodnie z postanowieniami konstytucyjnemi każdej ze stron umawiających się, a wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Buenos Aires.

Umowa niniejsza będzie ważna na rok od dnia 20 października 1934 r. i począwszy od tej daty wejdzie w życie w charakterze prowizorycznym.

Jeżeli umowa ta nie zostanie wymówiona na 2 miesiące przed datą wygaśnięcia, będzie uważana za ważną na nowy okres jednego roku.

W kilka dni po opublikowaniu tekstu umowy Dyrekcja Banku Rzeszy wydała okólnik, wyjaśniający technikę rozrachunku dewizowego z Argentyną. W Banku Rzeszy został otwarty rachunek Banku Narodowego w Argentynie, na który to rachunek będą wpłacane wszelkie należności za towar importowany z Argentyny. Z drugiej strony należności za towar niemiecki, importowany z Niemiec do Argentyny, będą regulowane za pośrednictwem Banku Narodowego lub innych banków dewizowych w ten sposób, że eksporter niemiecki otrzyma do dyspozycji marki niemieckie w Banku Rzeszy.

Umowa ta nie obejmuje jednak artykułów niemieckich, które są eksportowane do Argentyny za pośrednictwem krajów trzecich, ani artykułów niemieckiego pochodzenia.

Ekspansja handlowa lotnictwa polskiego

Osiągnąwszy po dziesięcioletniej pracy bardzo wysoki poziom techniczny, lotnictwo polskie poczuło się na siłach do konkurowania na rynkach światowych z wytwórczością lotniczą mocarstw w lotnictwie przodujących. Wysoka wartość techniczna polskiego sprzętu lotniczego, jako główny atut rozpoczętej w ostatnich czasach akcji eksportowej, sprawiła, że nietylko różne nasze lotnicze materjały konstrukcyjne są już eksportowane do kilku państw, a e przedewszystkiem samoloty. Mianowicie ukończono już dostawę całej serji samolotów pościgowych P.Z.L. dla Rumunji, oraz sprzedano licencje na budowę samolotów turystycznych RWD i szybowców do kilku państw. Od połowy r. b. eksport produkcji lotniczej fabryk polskich, zgrupowanych w Zrzeszeniu Polskich Przemysłowców Lotniczych, jak również i kilku fabryk z poza tego Zrzeszenia, został powierzony spółce eksportowej pod firmą „Sepewe", Sp. z o. o. w Warszawie, która w ten sposób może być uważana za generalnego eksportera całej polskiej produkcji lotniczej. Spółka ta w ostatnich miesiącach rozwinęła akcję propagandową i informacyjną na terenie wielu państw, wykorzystując w tym celu ostatnie polskie zwycięstwa w Challenge'u samolotów turystycznych i w zawodach balonowych Gordon Bennetta, jak również urządzony w listopadzie r. b. w Paryżu międzynarodowy salon lotniczy, który dał okazję misjom lotniczym wielu państw, a w tem również państw Ameryki Łacińskiej, zapoznania się zbliska z najnowszemi samolotami pościgowemi P.Z.L., powszechnie uznanemi za najszybsze w świecie, oraz z samolotami turystycznemi, zbudowanemi na tegoroczny międzynarodowy Challenge, w którym, jak wiadomo, pierwsze dwa miejsca zajęły samoloty polskie R.W.D. 9.

Akcja eksportowa Spółki „Sepewe" nie ominęła też rynków Ameryki Łacińskiej, bowiem w chwili obecnej polski samolot szkolno-turystyczny R.W.D. 8 uczestniczy w konkursie na samoloty szkolne, ogłoszonym przez władze lotnicze w Brazylji. Jeden samolot tego typu został wysłany do Rio de Janeiro okrętem, przyczem drogę z Warszawy do Hamburga odbył lotem pod sterem świetnego i znanego pilota, inż. Kazimierza Kaliny, który demonstruje ten samolot w Rio de Janeiro wobec komisji konkursowej. Udziałem R.W.D. 8 w tym konkursie na miejscu w Rio de Janeiro kieruje nowoutworzona tam polska firma handlowa pod nazwą „Sociedade Polavion Limitada", która powstała z inicjatywy tamtejszej Izby Handlowej Polsko-Brazylijskiej. Świetna maszyna szkolna, jaką jest R.W.D. 8, spotkała się w tym konkursie poraz pierwszy z najpoważniejszymi i najpotężniejszymi konkurentami, mianowicie z fabrykami amerykańskiemi, angielskiemi, francuskiemi i włoskiemi. Ma więc przed sobą ciężką drogę do zwycięstwa. Poważne i zrozumiałe zainteresowanie władz lotniczych Brazylji i Argentyny znakomitemi polskiemi samolotami pościgowemi i turystycznemi przyczynić się może do dalszego rozwoju stosunków handlowych między Polską a państwami Ameryki Łacińskiej w tej nowej dziedzinie produkcji, jaką jest lotnictwo.

IZBA HANDLOWA POLSKO-ŁACIŃSKO-AMERYKAŃSKA PRZESYŁA
SZAN. CZŁONKOM, SYMPATYKOM i CZYTELNIKOM „BIULETYNU"

SERDECZNE ŻYCZENIA POMYŚLNEGO
NOWEGO ROKU 1935

TRUDNOŚCI W OBROTACH HANDLOWYCH POLSKI Z URUGWAJEM

O ile przywóz towarów urugwajskich do Polski nie podlega żadnym specjalnym ograniczeniom ani utrudnieniom i stale wzrasta, o tyle wywóz towarów polskich do Urugwaju uległ zupełnemu zahamowaniu, jak to wskazują poniższe dane statystyczne:

w 1.000 zł.

Rok	Przywóz z Urugwaju	Wywóz do Urugwaju
1929	570	537
1930	1.206	176
1931	1.513	261
1932	326	36
1933	1.213	100
1934 I-e półr.	1.066	189

Ograniczenia dewizowe, o których wzmiankowaliśmy w poprzednim numerze „Biuletynu", skomplikowana sytuacja na rynku dewizowym w Montevideo, oraz brak umowy handlowej z Urugwajem są temi zasadniczemi przeszkodami, które uniemożliwiają eksporterom polskim pracę na rynku urugwajskim. Dodać do tego należy, że w statystykach urugwajskich Polska prawie wcale nie figuruje jako odbiorca towarów urugwajskich, co też utrudnia stronie polskiej obronę jej interesów eksportowych.

Jaskrawym przykładem trudności, na jakie napotykają po scy eksporterzy, którzy starają się wejść na rynek urugwajski, był ostatni **przetarg na węgiel do Elektrowni w Montevideo,** do którego — oprócz Anglików i Niemców — stanęły również dwa polskie koncerny węglowe: „Progress" i „Skarboferme". Jakkolwiek Komisja przetargowa uznała ofertę „Skarbofermu" za najtańszą, to jednak dostawa została udzielona, pod wpływem silnej presji rządu angielskiego, firmie angielskiej. „Evans & Reid Coal Co.". Poseł R. P. w Buenos Aires, p. Mazurkiewicz, interwenjował bardzo energicznie u władz urugwajskich, a nawet u samego Prezydenta Republiki, przeciwko tego rodzaju metodom postępowania w stosunku do eksportu polskiego, na co otrzymał wyjaśnienie, że Elektrownia nie mogła Polsce przyznać dostawy, gdyż Komisja Kontroli Dewiz nie chciała jej zabezpieczyć przydziału dewiz, na wypadek gdyby węgiel pochodził z Polski.

Ponieważ ten stan rzeczy jest, z punktu widzenia interesów polskich i da szego rozwoju wymiany handlowej między obu krajami, niesłuszny i niezdrowy, Izba Handlowa Polsko-Łacińsko-Amerykańska wystąpiła do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w Warszawie z memorjałem, prosząc przedewszystkiem o dokładne zbadanie sytuacji w Urugwaju przed powzięciem dalszych zarządzeń ochronnych.

Jednocześnie Konsul Generalny Urugwaju, **p. Dr. Stamirski,** naskutek zainicjowanej przez Izbę Handlową Polsko-Łacińsko-Amerykańską konferencji z zainteresowanymi, odbytej dn. 28 listopada rb., przedstawił również swemu rządowi dezyderaty sfer polskich.

Międzynarodowe porozumienie producentów ekstraktu quebrachowego

Prowadzone od dłuższego czasu pertraktacje między producentami ekstraktu quebrachowego w Argentynie i Paragwaju w sprawie uregulowania zbytu tego artykułu zostały w listopadzie rb. sfinalizowane. Pertraktacje te były prowadzone z jednej strony między dwoma największemi producentami, t. j. „La Forestal Argentina" i „Quebrachales Fusionados", z drugiej strony między kilkunastu pozostałemi firmami, których udział w produkcji światowej jest stosunkowo niewielki. W końcu listopada obie grupy doszły do jednomyślnego porozumienia, na mocy którego zbyt ekstraktu quebrachowego na rynkach zagranicznych został rozdzielony między poszczególne przedsiębiorstwa i uregulowany z punktu widzenia cen. Porozumienie to zostało również uzgodnione z wytycznemi polityki gospodarczej rządu argentyńskiego.

Rezultatem odnowienia „poolu" quebrachowego, który istniał w poprzednich latach, a rozpadł się w r. 1931, jest zwyżka cen na ekstrakt w Buenos Aires, co pociągnie za sobą poprawę w sytuacji tego przemysłu w Argentynie i w Paragwaju, która była ostatnio, wskutek silnej wzajemnej konkurencji przedsiębiorstw, bardzo trudna. **Ceny na ekstrakt** w Buenos Aires, wg. informacyj naszego korespondenta z Buenos Aires, **podniosły się w drugiej połowie listopada rb. z 58—62 na 92 pesów (złotych).**

Przemysł quebrachowy. W/g obliczeń ze źródeł miarodajnych, produkcja i wywóz quebracho najpoważniejszych fabryk argentyńskich przedstawiał się w r. 1932 następująco (w tonnach):

Firma	Produkcja r.	Wywóz
La Forestal Argentina	165.156	97.298
Quebrachales Fusionados	36.000	16.465
Noetinger Lepetit	16.800	15.165
Compania Argentina de Quebracho .	27.600	12.958
Elaboradora de Extractos Curtientes .	15.000	12 592
Samuhi	7.200	7.454
Quebrachales Dubosc	7.000	6.600
Compania Industrial del Norte de Santa Fé	6.000	6.091
Guillermo Welbers	4.500	4.969
Productora de Tanina		
Atorrasagasti, Piazza y Cia	15.000	2.425
Comp. Comercial Norvego-Argentina	5.400	2.058
Fernando Fontana	6.960	1.732
Fontana Ltd.	20.484	—
Curtiunidas	18.000	—
La Chaquena	18.000	—

Ogólny eksport drzewa quebrachowego wynosił w roku 1932 51.329 tonn, a ekstraktu quebrachowego 188.059 tonn, podczas gdy w r. 1933 zwiększył się do 101,378 względnie 211.048 tonn. W pierwszych 10 miesiącach r. b. nastąpił dalszy wzrost wywozu drzewa, który doszedł do 91.000, oraz ekstraktu, który przekroczył 182.000 tonn.

Wywóz ekstraktu quebrachowego z Paragwaju w roku 1932 wynosił około 50 tysięcy tonn. Drzewa prawie niewywożono.

Z ŻYCIA REPUBLIK ŁACIŃSKO - AMERYKAŃSKICH

OGÓLNE

PANAMERYKAŃSKA KONFERENCJA SANITARNA

W drugiej połowie listopada rb. odbyła się w Buenos Aires IX. Panamerykańska Konferencja Sanitarna z udziałem przedstawicieli prawie wszystkich republik amerykańskich, Biura Hygjeny przy Lidze Narodów, Międzynarodowego Biura Hygjeny w Paryżu itd. Instytucja ta, zainicjowana przez Unję Panamerykańską na konferencji dyplomatycznej w r. 1901 w Meksyku, ma na celu omawianie wspólnych zagadnień sanitarnych, unifikację ustawodawstwa sanitarnego, opracowywanie panamerykańskiego kodeksu sanitarnego itd. Dotychczas odbyło się 8 konferencyj, z których pierwsza miała miejsce w Waszyngtonie w r. 1905, ostatnia w Limie w roku 1927. Obecna konferencja była wyznaczona na rok 1930, ale z powodu zamieszek politycznych została odłożona do roku bieżącego.

NIEMIECKA KOMPENSATA KAWY

Na podstawie zarządzenia rządu niemieckiego z czerwca rb. przywóz kawy jest uzależniony od zezwolenia kompententnego Komisarza Rzeszy, wydawanego jedynie na zasadzie dowodów o wywozie kompensacyjnym. W ten sposób kawa stała się objektem kompensacyjnym w stosunku do wszystkich krajów, produkujących kawę. Na tej podstawie Niemcy zawarły już poważniejsze tranzakcje kompensacyjne z Brazylją (180.000 tonn węgla), Meksykiem, Guatemalą i Salvadorem.

WYJAZD THYSSENA DO AMERYKI POŁUD.

Znany przemysłowiec niemiecki i Prezes koncernu „AR der Ver. Stahlwerke", Dr. Fritz Thyssen, wyjechał w sprawach swego koncernu na okres 2 miesięcy do Ameryki Południowej, gdzie ma przeprowadzić pertraktacje z czynnikami rządowemi i handlowemi, by zapewnić niemieckiemu przemysłowi metalurgicznemu szersze możliwości zbytu na tych rynkach.

JAK SIĘ RENTUJĄ POŻYCZKI W AMERYCE ŁACIŃSKIEJ

Według obliczeń „The South American Journal" w Londynie, pożyczki angielskie ulokowane w Ameryce Łac. wynosiły w końcu zeszłego roku Ł. ang. 317.804.013. Z tego Ł. 187.905.022 nie otrzymuje żadnych procentów ani rat amortyzacyjnych, obliczanych na dol. 9 milj. rocznie. Jedynem państwem łacin. ameryk., które nie zawiesiło ani nie ograniczyło spłaty swych długów zagranicznych, jest Argentyna. Nie dotyczy to jednak całej Argentyny, gdyż szereg prowincyj i miast nie poszło za przykładem rządu federalnego i wstrzymało spłaty długów.

„AMERYKA POŁUDNIOWA DLA AMERYKAN POŁUDNIOWYCH"

W berlińskim „Kreutz-Zeitung" ukazał się znamienny artykuł Dr. Otto Marstedt p. t. **„Nowe Mocarstwo"**, w którym to artykule zwraca uwagę na wzmagający się coraz silniej ruch emancypacyjny i regjonalny wśród narodów południowo- i środkowo - amerykańskich, buntujących się przeciwko imperjalizmowi yankesów, jak wogóle przeciwko supremacji obcych wpływów. — „Przyszłość Ameryki Łacińskiej — pisze Dr. Marstedt — należy, jak to można już dzisiaj z całą pewnością powiedzieć, do amerykanizmu, czy kreolizmu, do ludności, opartej na fundamencie indyjsko-hiszpańskim i uświadamiającej sobie coraz silniej swą odrębność. Pod hasłem „Ameryka Południowa dla Amerykan Południowych" — przyczem pojęcie „Ameryka Południowa" obejmuje również kraje Ameryki Środkowej— pracuje się dzisiaj z całą świadomością nad zjednoczeniem wszystkich krajów, od Meksyku aż do Argentyny, a rządy obu tych krajów mogą uchodzić za propagatorów tego ruchu". — Wskazując na ostatnie konferencje polityczno-gospodarcze w Valparaiso i Guatemali, gdzie rozważano możliwości bliższej współpracy gospodarczej i kulturalnej narodów łacińsko - amerykańskich, kończy autor: — „Rozwój Ameryki Południowej posuwa się szybko naprzód, znajdujemy się w obliczu decydujących momentów co do przyszłości tego kontynentu. W zrozumieniu tego faktu wzmagają się wysiłki narodów o wpływ i udział w rozwoju kontynentu południowo-amerykańskiego, gdyż — wbrew panującemu poglądowi — chodzi tu o samodzielny kontynent".

Przestroga bardzo na czasie, szczególnie dla Polski, która dotychczas nie odgrywała należnej jej roli w życiu Ameryki Łacińskiej.

EKSPANSJA JAPOŃSKA W AMERYCE ŁACIŃSKIEJ

Przedstawiciel Związku Eksporterów Włókienniczych Stanów Zjednoczonych Ameryki P., p. Lauten, oświadczył, że przemysł włókienniczy Japonji, dzięki lepszym maszynom, lepszemu wykorzystaniu surowca, większemu doświadczeniu w produkcji włókienniczej i tańszej robociźnie, zagraża bardzo poważnie eksportowi towarów północno-amerykańskich w Ameryce Środkowej i Południowej. Japończycy dążą do opanowania tych rynków i w wielu krajach zdobyli już czołową pozycję w imporcie włókienniczym. Na Haiti np. w pierwszych 8-miu miesiącach rb. przywóz towarów włókienniczych z Japonji zajmuje pierwsze miejsce, podczas gdy dawniej Stany Zjedn pokrywały w ogromnej większości zapotrzebowanie tego rynku. Jeżeli rząd nie przyjdzie z pomocą eksporterom, to — zdaniem p. Lautena — utracą rynki łacińsko-amerykańskie.

W/g danych Depart. Handlowego w Waszyngtonie, wywóz towarów japońskich do Ameryki Łacińskiej zwiększył się w r. 1933 o 100% w stosunku do roku poprzedniego. Specjalnie duży wzrost obrotów nastąpił w Argentynie, Guatemali, na Kubie, oraz w Chile, gdzie przywóz towarów japońskich wzrósł 7-krotnie.

KONFERENCJA IZB HANDLOWYCH ŚRODKOWO - AMERYK.

W mieście Meksyku odbyła się w październiku Konferencja Przedstawicieli Izb Handlowych z 6 republik środkowo - amerykańskich, na której były omawiane sprawy ożywienia wzajemnych obrotów handlowych. Przy współpracy rządów tych 6-u republik mają być obniżone stawki frachtowe i przedsięwzięte inne środki, by kurczące się między temi republikami obroty handlowe zwiększyć i ożywić.

I. PRODUKCJA, HANDEL, FINANSE I T. D.

ARGENTYNA

Sytuacja gospodarcza. Ostatni Biuletyn za III kwartał rb. Banku **„Ernesto Tornquist & Co. Ltd."** w Buenos Aires ocenia w sposób następujący sytuację kraju:

„Ogólna sytuacja gospodarcza poprawia się, a rozwój finansów krajowych jest w dalszym ciągu zadawalniający.

W ruchu handlowym zaznacza się coraz większe ożywienie, a obroty w handlu zagranicznym wskazują na poważny wzrost.

Wywóz zbóż i siemienia lnianego utrzymuje się na wysokim poziomie przy cenach zadawalniających, a wysyłki kukurydzy były szczególnie duże. Natomiast zmniejszył się wywóz wełny, co też odbiło się na cenach. Ponieważ tegoroczne wyniki zbiorów bawełny były bardzo dobre, obszar na nowe zasiewy został znacznie zwiększony. Wywóz mięsa chłodzonego i mrożonego w dalszym ciągu się zmniejsza Wskutek dużych załadowań zbóż, panowało na rynku frachtowym duże ożywienie, a stawki poszły wgórę.

Operacje bankowe rozwijają się normalnie, a stawki procentowe nie uległy zmianie. W zakresie upadłości nastąpił ponownie silny spadek, a operacje clearingu bankowego poważnie się zwiększyły. Na rynku papierów wartościowych panuje silny ruch, a wszystkie notowania poszły wgórę. Dochody wszystkich przedsiębiorstw kolejowych wykazują silny wzrost, natomiast spadają dochody tramwajów i metra stołecznego.

W zakresie polityki zagranicznej rząd zmierza do zawarcia bilateralnych traktatów handlowych ze wszystkiemi krajami, które utrzymują normalne stosunki handlowe z Argentyną".

Obroty handlowe między Argentyną i Niemcami kształtowały się w ostatnich czasach wg. statystyk niemieckich następująco:

	Przywóz z Argentyny	Wywóz do Argentyny	Saldo
	w milj. RM		
1928	933,9	347,4	586,5
1929	744,7	371,3	373,4
1930	403,0	287,4	115,6
1931	208,7	174,0	34,7
1932	191,6	90,1	101,5
1933	149,4	100,3	49,1
1934 I-e półr.	80,6	47,6	33,0

Przemysł garbarski i obuwiowy Według danych Ministerstwa Rolnictwa, istnieje w Argentynie 77 garbarń z kapitałem zakładowym 14,6 milj. pesów i 2054 pracownikami. Wartość produkcji obliczona była w r. 1932 na 16,4 milj. pesów. W/g danych Izby Przemysłu Obuwiowego, było czynnych w Argentynie 491 fabryk obuwiowych (231 w r. 1914) z kapitałem zakładowym 46 miljonów pesów, które zatrudniały 23.440 robotników i 2098 urzędników. Wartość produkcji rocznej jest oceniana na 116 milj. pesów. Surówiec przerobiony w fabrykach, wartości 28 milj. pesów, był w 62% pochodzenia krajowego, w 38% pochodzenia zagranicznego. Wyprodukowano w tym roku 55 miljonów par obuwia

Rozwój przemysłu oponowego postępuje szybko na przód. W mieście i prowincji Buenos Aires istnieją 4 zakłady przemysłowe, które zatrudniały w r. 1933 — 1362 osoby i wyprodukowały 379.315 sztuk wężów gumowych i 251.825 sztuk opon. Zużyto surowca krajowego 1.332 t., a zagranicznego 4.080 ton. Kapitał zainwestowany w tych przedsiębiorstwach szacowany jest na 23,5 milj. pesów.

Produkcja tkanin wełnianych. Wg. statystyk Argentyńskiej Konfederacji Przemysłu Włókienniczego, istnieje w Argentynie 30 fabryk, które wyrabiają tkaniny wełniane i zatrudniają 10.000 robotników. Zapotrzebowanie ogólne Argentyny na tkaniny wełniane wynosi 15 milj. kg. z czego 80 proc. pokrywa produkcja krajowa a 20 proc. przywóz z zagranicy.

Handel zagraniczny w 10 miesiącach r. b. przedstawia się następująco w porównaniu z tymsamym okresem r. ub.:

	1934	1933
	w milj. pesów pap.	
Wywóz	1.212,2	931,9
Przywóz	905,9	736,2
Saldo	306,3	195,7

Jak widać z powyższego, wywóz wzrósł o 30%, a przywóz o 23%, co pociągnęło za sobą również zwyżkę dodatniego salda handlowego. Na zwiększenie wywozu składa się zarówno zwyżka cen, jak i wzrost ilościowy obrotów, w szczególności zbóż, mięsa i produktów leśnych. W przywozie należy zanotować zwiększony przywóz artykułów chemicznych, papieru, drzewa, a przedewszystkiem artykułów hutniczych i metalurgicznych oraz maszyn, co świadczy o poprawie sytuacji i o zakupach o charakterze inwestycyjnym.

Ważniejszymi kontrahentami Argentyny były w tym okresie następujące kraje:

w %% udziału w stosunku do ogólnego obrotu wywozu i przywozu w r. 1933 i 1934.

	Wywóz		Przywóz	
	1934	1933	1934	1933
	%		%	
Anglja	33,3	36,4	22.8	21,4
Holandja	8.5	9,6	1,7	1,9
Belgja	8.3	10,0	5,0	3,9
Niemcy	7,3	7,3	10.0	10,5
Francja	5,2	6.2	5,2	5,3
Stany Zjedn.	4,8	8,2	15,2	12,3
Brazylja	4.0	4,6	4,8	5,4
Włochy	3,7	3,9	6,8	9,4
Danja	1,0	1,1	0,1	0,1
Szwecja	0,8	1,6	1,4	1,6
Norwegja	0,7	1,3	0,5	0,8
Japonja	0.5	0.3	2,1	2.3
Polska	**0.6**	**0,4**	**0,4**	**0,4**

ARGENTYNA

Ze stosunków argentyńsko-brytyjskich. Wielka Brytanja ulokowała w Argentynie w przedsiębiorstwach użyteczności publicznej, ziemi, bankach, linjach żeglugowych, fabrykach i t. d. około 500 miljonów Ł. Ta ogromna suma kapitałów brytyjskich, która reprezentuje przeszło Ł 10 na jednego mieszkańca Anglji, jest główną sprężyną gospodarczego rozwoju Argentyny. Niema, jak twierdzą sami Anglicy, drugiego kraju na kuli ziemskiej, gdzieby kapitał i inicjatywa brytyjska odgrywały tak wielką rolę w życiu obcego narodu. Anglja jest też najważniejszym odbiorcą artykułów argentyńskich, zabierając około 35% całego wywozu argentyńskiego. Mimo tak potężnego wpływu i znaczenia Anglji na rynku argentyńskim stosunki między obu krajami zaostrzają się coraz bardziej, głównie od chwili podpisania układów ottawskich, na mocy których Anglja stworzyła preferencje celne dla swych dominjów ze szkodą dla interesów eksportowych Argentyny. Zawarcie w maju r. ub. układu handlowego między obu krajami nie rozwiązało tych trudności Anglja pragnęłaby coraz więcej wywozić do Argentyny, a coraz mniej stamtąd przywozić, — podczas gdy ta ostatnia musi jaknajwięcej wywozić na rynek angielski, by mogła podołać swym zobowiązaniom finansowym wobec tego kraju.

Wywóz wełny. Sezon, który zakończył się 30.X, był znacznie słabszy niż w r. ub. Osłabło zapotrzebowanie ze strony większości krajów, a ogólny wywóz zmniejszył się o 35 tys. ton, jak to wykazuje następująca tablica:

Wywóz wełny od 1.X — 30.IX

	1932/33	1933/34
	w tonnach	
Anglja	42.200	44.000
Francja	35.700	23.200
Niemcy	21.300	20.900
Włochy	20.100	16.500
Belgja	20.500	9.500
Stany Zjedn.	20.300	8.700
Japonja	—	4.700
Holandja	1.800	2.500
Inne kraje	8.900	5.900
Razem	170.800	135.900

Popieranie wywozu wełny. Rząd argentyński, pragnąc poprzeć wywóz wełny, postanowił odstępować eksporterom 95 proc. dewiz eksportowych po kursie oficjalnym Stanowi to dla eksporterów przeszło 10 proc. różnicy kursowej (ok. 17 pesów za 1 Ł. ang. zamiast dotychczasowych 15 pesów). Wywóz wełny w r. 1933/34 (1.10 — 30.9) wykazuje poważny spadek: 1932/33 — 405.673 bel (po 425 kg). 1933/34 — 322.551 bel (po 425 kg.).

Wielkie dostawy rur kanalizacyjnych. Dyrekcja Państwowych Kopalń Naftowych udzieliła w ostatnim czasie większego zamówienia na rury kanalizacyjne w wartości 3.385.255 pesów, z czego przypadło na:

Stany Zjednoczone	1,12	milj. pesów
Niemcy	1,07	„ „
Anglja	0,80	„ „
Francja i Belgja	0,29	„ „

Import węgla polskiego i niemieckiego. Jakkolwiek Anglja zastrzegła sobie w umowie handlowej z Argentyną w r. 1933 stanowisko uprzywilejowane dla swego węgla, to jednak konkurencja węgla polskiego i niemieckiego osiąga poważne rezultaty. W I-em półroczu r. b. Anglja ulokowała w Argentynie 948 tys. ton, Niemcy 143 tys. ton, a Polska 28 tys. ton. Ostatnio Polska otrzymała nowe zamówienie od kolei elektrycznej w Buenos Aires na 50 tys. ton, a Niemcy od kolei Santa Fe ok. 100 tys. ton.

Rezultaty interwencji rządowej na rynku zbożowym i dewizowym. — By podnieść opłacalność produkcji zbóż i poprawić sytuację plantatorów, rząd za pośrednictwem specjalnego Komitetu Regulacyjnego Zbóż podjął się skupu zboża od plantatorów po cenie wyższej niż cena eksportowa. Straty poniesione przez Rząd na tej akcji interwencyjnej w pierwszem półroczu wyniosły 10 miljonów pesów. Na pokrycie tych strat został przeznaczony fundusz, powstały z różnic kursowych przy kupnie i sprzedaży dewiz przez Komisję Kontroli Dewiz. Zyski osiągnięte z różnic kursowych wyniosły w pierwszem półroczu r. b. 50 milj. pesów. Pozostało więc saldo 40 miljonów pesów, które zostanie przelane na dochody skarbu państwa.

Pożyczka wewnętrzna. — Korzystając z poprawy sytuacji kredytowej w kraju, rząd argentyński rozpisał we wrześniu r. b. pożyczkę wewnętrzną na Ł. 5 miljonów dla skonwertowania pożyczek z r. 1892, 1907, 1909 i 1910 oprocentowanych na 5 proc. i na obligacje 4 i pół proc. Posiadacze starych obligacyj otrzymają za Ł. 100 nowe obligacje wartości Ł. 107.

Argentyna najlepszym dłużnikiem w całej Ameryce Łacińskiej. Departament Handlowy w Waszyngtonie ogłosił komunikat o inwestycjach w Ameryce Łacińskiej, z którego wynika, że w ciągu r. 1933 ulokowano tam w przedsiębiorstwach handlowych, przemysłowych i plantacjach ok. 45 — 65 milj. dolarów kapitału północno - amerykańskiego.

Z powodu trudności dewizowych w krajach łacińsko-amerykańskich 30—50 milj. dol., należnych St. Zjednoczonym z tytułu obsługi kapitału i zobowiązań handlowych, nie mogło być przekazane. Najlepszym dłużnikiem okazała się Argentyna ,która w r. 1933 przekazała do St. Zjednoczonych 30,2 milj. dol. z tytułu amortyzacji i procentów od kapitału ulokowanego w pożyczkach i przedsiębiorstwach, podczas gdy wszystkie inne republiki łacińsko - amerykańskie przekazały z tego tytułu tylko 10 milj. dol.

Ludność Republiki w/g danych urzędowych na dzień 31.XII.1933 wynosiła 11.424.564, podczas gdy 31.XII.1932 wynosiła — 11.261.532. Przyrost absolutny wynosi zatem 163.032, przyrost względny 1,45%. Od r. 1914 ludność wzrosła o 4.140.409 mieszkańców, z czego 3.282.737 przypada na urodzenia, a 857.672 na przybyszów do Republiki. Wzrost ludności o 1,48% w ciągu r. 1933 jest najmniejszą cyfrą, zarejestrowaną od lat wojny. W ciągu r. 1933 obserwuje się alarmujący spadek liczby urodzeń.

Co można osiągnąć racjonalnym wysiłkiem eksportowym. — Jak informuje „Maison de l'Amerique Latine" w Brukseli, Argentyna importuje rocznie około 15.000 tuzinów siekier. 50% tego importu pokrywa jedna fabryka północno-amerykańska, która dzięki usilnej propagandzie i wytrwałemu opracowywaniu rynku potrafiła narzucić swój towar całej Argentynie, jakkolwiek nie jest lepszy od innych, a ceny nie są nawet konkurencyjne.

BOLIWJA

Włosi organizują przemysł. Jak donosi „Sole Milano", grupa przemysłowców włoskich założyła towarzystwo p. f.: „Industrias Bolivianas Unidas", które ma na celu zakładanie przedsiębiorstw przemysłowych w Boliwji. Już powstała fabryka kapeluszy, znajduje się w budowie fabryka obuwia i walizek, a pozatem mają być jeszcze zbudowane: fabryka metalurgiczna i zakłady przeróbki drzewa.

BRAZYLJA

Sytuacja gospodarcza wykazuje we wszystkich dziedzinach poprawę. W handlu importowym objawia się silne ożywienie. Zapotrzebowanie na samochody, naftę, aparaty radjowe i inne artykuły, które są wskaźnikiem poprawiającej się konjuktury, wzrasta. Przemysł krajowy pracuje w pełnym ruchu. W fabrykach obuwia nie notowano od szeregu lat tak wielkiego ruchu jak obecnie. Przemysł konstrukcyjny rozwija również bardzo silnie swą działalność, a w niektórych działach zaznaczył się nawet brak rąk roboczych. Zarobki wykwalifikowanych fachowców musiały być podniesione.

Wykonywanie wolnych zawodów zostało zastrzeżone na mocy art. 133 nowej konstytucji wyłącznie dla urodzonych obywateli brazylijskich. Obywatele naturalizowani mogą starać się o nostryfikację dyplomów zagranicznych, o ile odbyli służbę w wojsku brazylijskiem. Prawa posiadane w dniu ogłoszenia konstytucji pozostają nienaruszone.

Brazylja krajem najbardziej uprzemysłowionym w całej Ameryce Łacińskiej. Wg. ostatnich danych Departamentu Handlowego w Waszyngtonie, Brazylja należy do krajów najbardziej uprzemysłowionych w całej Ameryce Łacińskiej, z punktu widzenia liczby zatrudnionych robotników i znaczenia przemysłu w życiu kraju. Ilość osób zatrudnionych w przemyśle brazylijskim obliczona jest na 510.000. Jeżeli jednak wziąć za podstawę wartość produkcji, włączając w nią produkcję przemysłu rolnego (rzeźnie, chłodnie i fabryki win), to pierwsze miejsce przypada Argentynie.

Przedłużenie zakazu przywozu maszyn. — Dekret dotyczący zakazu przywozu maszyn został przedłużony do 31.III.1937. Na przywóz każdej maszyny musi być uzyskiwane specjalne zezwolenie. Zasadniczo nie będą udzielane pozwolenia na przywóz maszyn dla przemysłu włókienniczego, kapeluszniczego, obuwiowego, cukrowego, papierowego i zapałczanego, gdyż panuje w tych gałęziach nadprodukcja.

Handel zagraniczny w pierwszych 8 miesiącach r. b. i ub. przedstawia się następująco:

	w 1.000 Ł. ang.	
	1933	1934
Wywóz	25.271	21.905
Przywóz	19.369	16.217
Saldo	5.902	5.688

Wywóz kawy w przeciągu 10 miesięcy r. b. wyniósł 12.204.000 worków, a w tymże okresie r. ub. — 12.787.000 worków.

Zniszczono od 1.VII.1931 do 31.X.1934 ok. 32.300.000 worków kawy.

Przywóz cementu. W pierwszych 5-ciu miesiącach rb przywieziono 29.457 ton cementu, w czem 15.240 ton z Wielkiej Brytanji, 6.200 ton ze Szwecji i 3.206 ton z Belgji. W tymsamym okresie r. 1933 przywieziono 73.000 ton.

W związku z rozwojem ruchu budowlanego, którego wzrost obliczają na 40%, produkcja cementu krajowego jest niewystarczająca dla potrzeb całego kraju. Trudności, stosowane przy imporcie cementu zagranicznego, hamują jednak obroty importowe i przyczyniają się do wzrostu cen na cement krajowy.

Obroty handlowe z ZSRR. Ponieważ stosunki dyplomatyczne między ZSRR. i Brazylją nie zostały dotychczas nawiązane, stosunki handlowe między obu krajami mają charakter dorywczy i nieuregulowany. W pierwszej połowie r. b. Sowiety zawarły z kupcami brazylijskimi poważniejszą tranzakcję kompensacyjną, dostarczając Brazylji **benzyny i innych produktów naftowych,** a zabierając **wełnę i skóry surowe.** Ostatnio Sowiety zabiegają o nowe dostawy produktów naftowych do Brazylji na zasadach kompensacyjnych. Gdyby doszło do nowej tranzakcji, zagroziłoby to w dużym stopniu monopolistycznej sytuacji północno - amerykańskich towarzystw naftowych na gruncie brazylijskim.

Poprawa obrotów handlowych z Niemcami. Naskutek wstępnego porozumienia między rządem niemieckim i brazylijskim, trudności dewizowe w obrotach handlowych między obu krajami zostały usunięte. Niemcy zwiększyły już w II-em półroczu r. b. swe zakupy w Brazylji (kawy, kakao, skór, tytoniu i innych surowców), wzamian za co Bank Brazylijski nie stawia żadnych trudności w przydziale dewiz za towary pochodzenia niemieckiego.

CHILE

Sytuacja gospodarcza i podjęcie spłaty długów zagranicznych. Od dwóch lat sytuacja finansowa i gospodarcza Chile wykazuje zdecydowaną poprawę. Obroty handlowe, bankowe, kolejowe i nawigacyjne wzrastają, wskaźniki produkcji podnoszą się, nowe gałęzie przemysłowe zastępują towar importowany, bilans handlowy za I-e półrocze rb. odrzucił saldo dodatnie w wysokości 167 milj. pes. Tosamo zjawisko obserwuje się w dziedzinie budżetowej i walutowej.

W związku z tą ogólną poprawą, Prezydent Alessandri przedłożył Parlamentowi projekt ustawy dotyczący podjęcia spłaty długów zagranicznych. 25% dochodów państwowych z wywozu saletry i z opodatkowania przemysłu miedzianego ma być przeznaczone na obsługę procentów i rat amortyzacyjnych od długów zagranicznych. Przedkładając ten projekt ustawy, Prezydent Alessandri oświadczył, że rząd chilijski wzamian za dobrą wolę w honorowaniu swych zobowiązań liczy ze strony rządów zagranicznych na ułatwienia w sprzedaży produktów chilijskich, a przedewszystkiem saletry i miedzi.

Państwowe długi zagraniczne skonsolidowane wynosiły w końcu r. 1933 ok. 5014 milj. dolarów, a długi otwarte nieskonsolidowane ok. 411 milj. dol., przyczem obliczenia są oparte na parytecie złotym. Według obecnego kursu dolara, długi te stanowią ok. 12 miljardów dol., z czego tylko długi wewnętrzne są normalnie obsługiwane i spłacane, a długi zagraniczne podlegają narazie moratorjum.

Pożyczka wewnętrzna, zaciągnięta w r. 1932 w kwocie 44 miljonów pesów przez Skarb Państwa w bankach krajowych i zagranicznych, została w całości w połowie sierpnia r. b. **splacona.**

Wywóz złota wartości 869.000 dolarów złotych do Stanów Zjednoczonych A. P., uskuteczniony w połowie sierpnia r. b., ma na celu ułatwienie Bankowi Centralnemu trasowania weksli na pokrycie przywozu towarów zagranicznych.

Okręty-chłodnie do Europy. Towarzystwo francuskie „Compagnie Transatlantique Française" wstawiło ostatnio na linji Havre-Valparaiso 2 nowe okręty towarowe „Washington" i „Oregon", zaopatrzone w instalacje chłodnicze dla przewozu owoców chilijskich do Europy.

REP. DOMINIKAŃSKA

Monopol tytoniowy, ustanowiony ostatnio przez rząd, ma skoncentrować wszystkie zakupy i sprzedaże tytoniu w kraju i zagranicą.

Prasa donosi, że nastąpiło w kraju silne ożywienie **ruchu budowlanego.**

EKWADOR

Podróż nowego Prezydenta: Nowy Prezydent Republiki **Velasco Ibarra,** który objął rządy dn. 31.VIII r. b. odwiedził przed objęciem władzy szereg republik łacińsko-amerykańskich, dla złożenia wizyty odnośnym rządom i omówienia z niemi aktualnych zagadnień. Po złożeniu wizyty rządowi kolumbijskiemu, udał się do Peru, z którym Ekwador ma oddawna spór graniczny. Obecnie prowadzone są między obu rządami pertraktacje dla zlikwidowania zatargu i ustalenia definitywnych granic między obu państwami. Wizyta Prez. Ibarra ma się przyczynić do przyspieszenia i sfinalizowania pertraktacyj.

Wywóz w r. 1933 wynosił tylko 44,3 miljonów sucrów, podczas gdy w r. 1932 doszedł do 49,3 milj. sucrów. Głównemi artykułami eksportowemi były w roku ub nafta (11,5 milj.), kakao (8,7 milj.), minerały (7,5 milj.), kawa (5,5 milj.), kapelusze słomkowe (2,4 milj.), ryż (1,5 milj.).

Jak donosi nasz korespondent z Guayaquil, **sytuacja dewizowa** mimo zliberalizowania przepisów jest w dalszym ciągu trudna, a przydział dewiz stosowany przez organy rządowe nie zadawala importerów. Firmy, posiadające własne rachunki zagranicą, mogą jednak wywiązywać się ze swych zobowiązań bez trudności.

GUATEMALA

Traktat środkowo - amerykański został podpisany w Guatemali między przedstawicielami republik: Costa Rica, Guatemala, Honduras, Nikaragua i Salvador. Sygnatarjusze traktatu zobowiązują się nie uciekać się do wojny, jako do narzędzia rozstrzygania sporów międzypaństwowych i uznają arbitraż za obowiązkowy. Ponadto traktat zawiera szereg zaleceń co do wzajemnego obniżenia stawek celnych, unifikacji programów szkolnych itd. W stolicach państw traktatowych mają być założone Domy Ameryki Środkowej, zaopatrzone w bibljoteki i wzory produktów środkowo - amerykańskich.

Przywóz towarów japońskich wzrasta coraz bardziej i utrudnia pracę innych importerów, gdyż konkurencja z cenami japońskiemi jest niemożliwa. W sferach handlowych zwracają uwagę, że jakość towarów japońskich znacznie się poprawia.

Niemieckie ograniczenia przywozu kawy z Guatemali. Rząd niemiecki, nie mogąc w drodze pertraktacyj handlowych z rządem Guatemali doprowadzić do korzystniejszego uregulowania obrotów handlowych z tym krajem, wprowadził dn. 1 lipca r. b. zarządzenie, że przywóz kawy z Guatemali będzie dozwolony jedynie pod warunkiem wywiezienia równowartości w towarach niemieckich do Gautemali (kompensata towarowa). Ponieważ Niemcy odbierają połowę eksportu kawy guatemalskiej i ponieważ duża część plantacyj kawowych jest w rękach niemieckich, zarządzenie niemieckie wywołało w kraju zdziwienie i niezadowolenie. Biuletyn Izby Handlowo-Przemysłowej w Guatemali krytykując stanowisko rządu niemieckiego, pisze między innemi: „Nie jest dla nikogo tajemnicą, że prawie cały import jest dokonywany za pośrednictwem kupiectwa i że kupiec nasz, chcąc się stosować do wymagań Niemiec, musiałby ponosić ofiary, któreby przyniosły szkodę nietylko jemu, ale również konsumentowi i całemu gospodarstwu narodowemu. — Kupiectwo Guatemali jest żywo zainteresowane w utrzymaniu zasad wolnohandlowych, które mu pozwalały zaopatrywać się

tam, gdzie to było korzystniej dla niego i jednocześnie dla jego klienteli".

Prasa niemiecka donosi jednak, że w Guatemali organizuje się związek producentów i eksporterów kawy i domów importowych, który będzie starał się zwiększyć import towarów niemieckich, by w ten sposób umożliwić zwiększenie wywozu kawy do Niemiec.

HAITI

Sytuacja finansowa i handlowa. Przedstawiciel finansowy Stanów Zjedn. A. P., który urzęduje przy rządzie Haiti w Port au Prince i publikuje co miesiąc raport o położeniu finansowem i gospodarczem tego kraju, ocenia je w ostatnim raporcie za wrzesień rb. następująco:

Wpływy skarbowe za r. 1933/34, który zamyka się 30.IX., utrzymały się mniejwięcej na poziomie z roku poprzedniego i przewyższyły znacznie wpływy z lat poprzednich. Wynika to z dobrej sytuacji w handlu zagranicznym, a przedewszystkiem w handlu importowym, który stanowi najważniejsze źródło dochodowe dla Skarbu. Również w wywozie cyfry wartościowe obrotu z roku bieżącego przewyższyły cyfry z lat poprzednich, jakkolwiek ilościowo wywóz kawy, cukru i bawełny, wskutek słabych zbiorów, jest nieco mniejszy niż w poprzednich latach.

Oprócz tych trzech podstawowych gałęzi produkcji rozwijają się nowe, a mianowicie plantacje bananów i sisalu.

Wskutek wycofania załogi północno-amerykańskiej z Haiti zmniejszył się nieco napływ kapitału zagranicznego (ok. 3 milj. gourdów rocznie), ale narazie nie odczuwa się braku tego źródła finansowego dla kraju.

Ogólne wpływy skarbowe w r. 1933/34 wynosiły 36,7 milj. gourdów (1 gourde = 25 centów am.), w czem 30 milj. stanowią wpływy celne.

Wydatki budżetowe wynosiły w tym okresie 32,6 milj. gourdów, a wydatki nadzwyczajne, przeznaczone w głównej części na roboty publiczne, osiągnęły cyfrę 4,2 milj. gourdów. Mimo tych dużych wydatków, sytuacja skarbowa jest nadal pomyślna, a rezerwy skarbowe wynoszą 15,5 milj. gourdów.

Stan długu publicznego na 30.IX. rb. wynosił 60.830.000 gourdów w stosunku do 66.901.000 gourdów w r. 1933.

Doniosły akt Prez. Roosevelta. Prezydent Roosevelt złożył w I-ej połowie lipca rb. rewizytę Prezydentowi najmniejszej Republiki amerykańskiej, p. **Vincent** w Port au Prince w Haiti. Zdarzenie to, napozór bez większego znaczenia, otwiera nową erę w historji amerykańskiej i w stosunkach Stanów Zjednoczonych A. P. z innemi republikami amerykańskiemi. Po długotrwałych pertraktacjach rząd Stanów Zjednoczonych A. P. zgodził się na zniesienie okupacji militarnej Haiti i przywrócenie tej republice pełnej wolności politycznej i militarnej, spełniając gorące życzenie narodu haitańskiego. Wizyta Prezydenta Roosevelta w Port au Prince była uroczystem i formalnem potwierdzeniem zgody Stanów Zjednoczonych na ten ważny akt polityczno-militarny. W sierpniu cała załoga marynarki amerykańskiej została wycofana z Haiti. Pozostał w Haiti jedynie Radca Finansowy rządu północno-amerykańskiego, który wykonuje nadzór nad finansami i wpływami z ceł Haiti, oraz nad regularnem spłacaniem długów wobec Stanów Zjednoczonych. Wobec unormowania stosunków walutowych i finansowych Haiti i wobec korzystnej sytuacji gospodarczej kraju, rząd haitański domaga się również zniesienia kontroli finansowej ze strony Stanów Zjedn. A. P.

Handel zagraniczny kształtował się następująco od 1.X.33 — 30.IX.34:

Wywóz	10.309.238 gourdów
Przywóz	9.137.041 gourdów
Saldo	1.172.197 gourdów

Udział Stanów Zjedn. A. P. w przywozie wynosił 62%, a w r. 1933 ok. 48%, Japonji 19%, w stosunku do 3% w roku poprzednim.

KOLUMBJA

Przekazanie Letycji Kolumbji. Zgodnie z protokułem, podpisanym w Rio de Janeiro między przedstawicielami Kolumbji i Peru, przy pośrednictwie ówczesnego Ministra Spraw Zagranicznych Brazylji, p. Mel o Franco, Komisja Ligi Narodów, która administrowała od maja 1933 r. terenem spornym między obu krajami, przekazała dn. 19 czerwca rb. Letycję władzom kolumbijskim. W ten sposób w drodze pokojowej został zlikwidowany wiekowy spór graniczny między bratniemi republikami i rozwiązany jeden z ważnych problemów terytorjalnych w Ameryce Łacińskiej.

Sytuacja gospodarcza. Słaba tendencja na rynkach kawowych i spadek wywozu kawy odbiły się częściowo i na innych dziedzinach życia gospodarczego. Bank Republiki (centralny) prowadzi politykę deflacjonistyczną i zmniejsza obieg pieniężny, a rząd stara się doprowadzić wydatki budżetowe do poziomu wpływów. Produkcja i wywóz nafty, złota i bananów utrzymuje się w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Sytuacja banków jest pomyślna, a transporty kolejowe wzrastają. Peso ma tendencję zwyżkową.

Handel zagraniczny przedstawiał się w 9 miesiącach r. b. następująco:

w 1.000 pesów

	Wywóz	Przywóz
1932	70.397	30.649
1933	72.648	50.420
1934 (9 mies.)	98.648	53.127

Udział większych państw w handlu zagranicznym w pierwszem półroczu rb. był następujący:

w %% ogólnego obrotu

Kraj	Wywóz	Przywóz
St. Zjedn. A. P.	70.19	44.94
Niemcy	6.04	14.33
Francja	5.91	3.92
Kanada	5,05	1,05
Anglja	4,70	17,83
Holandja	2,84	1,62

Długi zagraniczne Kolumbji na 1.VI.1934 wynosiły 74,5 miljonów pesów, z czego 63 milj. przypadało na Stany Zjedn. A. P.

Ludność. W/g ostatnio opublikowanych danych statystycznych, Kolumbja liczyła w r. 1933 około 8.893.000 mieszkańców. Na r. 1934 ilość mieszkańców szacowana jest na 9.138.000, z czego 92% żyje w zachodniej części Republiki, która reprezentuje zaledwie 17% całego terytorjum kraju.

KUBA

Popieranie przemysłu jutowego. Na mocy dekretu Prezydenta Republiki z dn. 21.IX r. b. zostały podwyższone stawki celne na worki i tkaniny jutowe. Jednocześnie został wyznaczony kontyngent importowy na r. 1934/35 w wysokości 25 milj. worków jutowych i 7 milj. yardów tkaniny jutowej.

Pozatem został zwolniony od cła na rok przywóz wszelkich maszyn, potrzebnych do fabrykacji tkaniny i worków jutowych, a nowozałożone przedsiębiorstwa będą korzystały przez 5 lat ze zwolnienia od podatków municypalnych.

Pomoc finansowa Stan. Zjedn. A. P. By poprzeć wymianę handlową między obu republikami, jeden z nowoutworzonych banków północno-amerykańskich został upoważniony do udzielenia Kubie krótkoterminowej pożyczki na zakup srebra dla emisji monet srebrnych w wysokości 10 milj. dolarów kubańskich.

M E K S Y K

Nowy Prezydent. Dn. 30 listopada rb. objął rządy nowy Prezydent Republiki, **gen. Lazaro Cardenas,** wybrany przytłaczającą większością głosów podczas wyborów dn. 1 lipca rb., jako kandydat partji narodowo-rewolucyjnej (rządowej), na okres 6-letni. W nowym rządzie, sformowanym przez Prezydenta, tekę Ministra Spraw Zagranicznych objął **p. Portes Gill,** generalny prokurator Republiki i b. Prezydent Republiki.

Gen. Cardenas jest jednym z założycieli i przodujących osobistości partji narodowo-rewolucyjnej, która powstała przed mniejwięcej 20 laty i kieruje obecnie losami republiki meksykańskiej. Dawniej był już gen. Cardenas Prezydentem swej prowincji ojczystej Michoacan, następnie Ministrem Spraw Wewnętrznych, a ostatnio Ministrem Wojny i Marynarki. Współpracował on również w przygotowaniu 6-letniego planu gospodarczego, który wszedł w życie w styczniu r. b., a który przewiduje rozwiązanie w tym okresie szeregu ważnych zagadnień społecznych, gospodarczych i kulturalnych państwa, jak podział wielkiej własności ziemskiej, organizacja produkcji eksportowej, poprawa sytuacji zarobkowej i zdolności konsumpcyjnej mas pracujących, zakładanie nowych gałęzi przemysłowych, udoskonalenie środków komunikacyjnych i podniesienie oświaty. Na jednem z zebrań partyjnych podczas kampanji wyborczej gen. Cardenas oświadczył, że **„dążyć będzie do stworzenia takiej struktury gospodarczej, by kraj stracił charakter kolonji zagranicznej, gdzie kapitał szuka tylko surowców i tanich rąk roboczych“.**

Sytuacja gospodarcza. Publikacje i raporty, nadchodzące z tego kraju, wskazują, że we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego panuje nadal silne ożywienie, o którem pisaliśmy obszerniej w poprzednim numerze. Zmiana rządów może się jeszcze przyczynić do podniesienia tempa rozwoju gospodarczego kraju.

Budżet państwowy jest zrównoważony i wykazuje poważną nadwyżkę dochodów nad rozchodami.

Kurs pesa utrzymuje się nieprzerwanie na poziomie stabilizacyjnym 3,60 pesów za 1 dolara.

Produkcja asfaltu, która rozwija się bardzo pomyślnie, zostanie w najbliższym czasie poważnie rozszerzona, gdyż powstało w Tampico nowe wielkie przedsiębiorstwo, które będzie pracowało w/g najnowszych zdobyczy wiedzy technicznej.

Wzrost produkcji metali i nafty. Dane statystyczne za r. 1933 wskazują następujące cyfry produkcji ważniejszych metali:

	1933	1932
	w tonnach	
Cynk	89.339	57.256
Miedź	39.825	35.213
Arsen	4.697	3.967
Grafit	2.685	2.045
Srebro	2.118	2.155
Antymon	1.950	1.735
Złoto	20	18
Nafta m³	5.404.804	1.215.242

Przywóz w/g ważniejszych dostawców w 1930/33

Kraj	Przeciętna miesięczna 1930/33 w 1.000 pesów
Ogółem	**19.660**
St. Zjedn. A. P.	12.869
Niemcy	2.180
W. Brytanja	1.264
Francja	1.035
Hiszpanja	478
Belgja	246
Holandja	245
Szwajcarja	224
Włochy	205
Szwecja	189
Kanada	102
Czechosłowacja	85
Polska	10

Obszary zalesione Meksyku zajmują 25.855.537 ha. powierzchni, z czego tylko 3.370.025 ha. jest eksploatowanych, a nienaruszona dotychczas rezerwa leśna wynosi 22,5 milj. ha.

Inwestycje kapitałowe w formie nowozałożonych przedsiębiorstw wyniosły w r. 1933 w całym kraju 87.7 miljonów pesów. Na towarzystwa akcyjne przypada 73 miljony, na spółki z ogr. odp. — 11,6 milj., na spółki komandyt. — 2 milj., na pozostałe przedsiębiorstwa przeszło 846 tys. pesów. Zlikwidowano w tym okresie przed siębiorstw z kapitałem około 5,8 milj. pesów.

PANAMA

Wzrost ruchu w kanale panamskim. Poprawa w ruchu okrętowym, która się zaznaczyła w końcu roku ubiegłego, trwa w dalszym ciągu. W 3-ch kwartałach r. b. wzrost ruchu towarowego i okrętowego jest tak poważny, że zbliża się do poziomu z r. 1929, jak to wskazują poniższe cyfry:

Ruch okrętowy w 1.000 tonn rejestr.

	1929	1932	1933	1934
1-y kwartał	7.768	5.765	5.891	7.758
2-i „	7.337	5.565	5.624	7.081
3-i „	7.452	5.203	6.304	6.755
	22.557	16.533	17.819	21.594

Wykorzystanie zdolności załadowczej okrętów, które wynosiło w r. 1929 ok. 52%, spadło w r. 1932 do 38%, a w roku bieżącym podniosło się ponownie do 46%. Udział poszczególnych państw w ruchu panamskim przedstawia się w omawianym okresie następująco:

Flaga	1933 w 1.000 ton rej.	1934
amerykańska	8.305	9.654
angielska	4.155	5.233
norweska	1.417	1.883
japońska	916	1.153
niemiecka	959	853

PERU

Sytuacja gospodarcza. Trzeci kwartał jest zawsze okresem pewnego osłabienia w obrotach gospodarczych kraju. Wskaźniki produkcji, handlu zagranicznego, obiegu pieniężnego i cen nie wykazują jednak poważniejszych zmian i utrzymują się na poziomie zadawalniającym.

Pewne trudności zarysowały się jedynie w wywozie bawełny i cukru, których ceny spadły wskutek słabego popytu. Z czynnikami angielskiemi prowadzone są pertraktacje w sprawie u okowania na rynku londyńskim 200.000 ton cukru wzamian za pewne ulgi dla przywozu towarów angielskich do Peru.

Handel zagraniczny kształtował się w pierwszych 7-miu miesiącach rb. i ub. następująco:

	1934 w milj. solów	1933
Wywóz	161,6	128,8
Przywóz	84,3	46,1
Saldo	77,3	82,7

Produkcja i przywóz wyrobów włókienniczych. Przemysł włókienniczy w Peru rozwija się coraz pomyślniej, a kapitał zainwestowany w tej gałęzi przemysłu obliczany jest na 10 miljonów dolarów am. Są to w większości kapitały peruwjańskie. Do ostatnich lat jeszcze przemysł ten produkował towar średniej jakości, przeznaczony głównie dla ludności niezamożnej, jednakże, dzięki zwyżce taryfy celnej dla ochrony przemysłu krajowego, daje się zauważyć duży postęp w tkactwie wełnianem i bawełnianem; w ostatnich latach zostało znacznie powiększone wyekwipowanie mechaniczne tego przemysłu. Przemysł tkacki bawełniany ma średnią produkcję roczną w wysokości 40 milj. m. płótna i 30.000 tuzinów różnych materjałów, czyli około 50 proc. całkowitej konsumpcji krajowej. Roczna konsumpcja surowej bawełny oceniana jest na 20.000 bel. 5 głównych zakładów włókienniczych posiada 110.000 wrzecion i 3.200 warsztatów, ich produkcja zaś wynosi 3 miljony m. Poza dystryktem Limy, w Ica, Arequipa, Cuzco i Sullana, pracują jeszcze 4 mniejsze fabryki. Przemysł wełniany, jakkolwiek korzysta również z ochrony celnej, nie rozwinął się jeszcze tak dalece, jak przemysł bawełniany i zaspakaja, w/g przypuszczalnych obliczeń, 30% konsumpcji krajowej. Produkcja roczna jest szacowana na 500.000 m. W Limie istnieją 4 większe przedsiębiorstwa, a na prowincji 3. Przywóz artykułów włókienniczych przedstawiał się w I-em półroczu r. 1933 w porównaniu z temże półroczem r. 1932 następująco:

	1933 w 1.000 solów	1932
Bawełna surowa i przerobiona	47,7	34,3
przędza	826,7	579,2
tkaniny	2.644,7	2.812,9
konfekcja	650,9	997,5
Wełna surowca	55,0	29,2
przędza	346,7	349,9
tkaniny	694,6	850,4
konfekcja	67.1	126.1
Len, konopie juta i t. p.		
surowe	440,0	—
przędza	158,0	116,4
tkaniny	417,8	252,5
konfekcja	1.911,3	893,2
Jedwab naturalny i sztuczny		
surowy	0,0	1,1
przędza	242,3	182,1
tkaniny	299,8	215,1
konfekcja	23.8	19.5

EL SALVADOR

Sytuacja gospodarcza. Handel zagraniczny w I-em półroczu rb. i ub. kształtował się następująco:

	miljony colonów 1933	1934
Wywóz	18,30	20.71
Przywóz	8,64	10,12
Saldo	9,66	10,59

Długi publiczne Salvadoru wynosiły na 31.VII.1934. ok. 49 milj. colonów.

Nowy Bank Centralny rozpoczął już swoją działalność i ma przyczynić się do stabilizacji waluty krajowej. Obecnie giełda notuje 250 — 260 colonów za 100 dolarów

URUGWAJ

Umowa kompensacyjno - clearingowa z firmą niemiecką. Donoszą z Montevideo, że firma niemiecka „Staudt & Co." zawarła z Bankiem Republiki umowę na wywóz wełny i skór w wartości 4,4 milj. Rm., z czego 45% ma być przeznaczone na spłatę zamrożonych należności niemieckich w Urugwaju, a 45% na pokrycie nowego wywozu z Niemiec do Urugwaju.

Projekt zarządzeń ochronnych przeciw „dumpingowi". Rząd urugwajski wniósł do Parlamentu na początku listopada r. b. projekt ustawy, na mocy której ma być upoważniony do wydawania zakazów przywozu tych artykułów, których cena jest niższa, niż przeciętna cena w ostatnich 3-ch latach i o ile cena tych samych artykułów, produkowanych w kraju, nie przewyższa tej ceny przeciętnej. O ile produkcja krajowa danego artykułu nie pokrywa całego zapotrzebowania, przywóz ma być dozwolony jedynie w granicach potrzeby.

W motywach do tego projektu ustawy rząd podkreśla, że cały szereg gałęzi przemysłu krajowego, który się w ostatnim czasie rozwinął, znajduje się w trudnych warunkach z powodu **nielojalnej konkurencji i dumpingu**, uprawianego przez obce państwa. „Prowadzona w tych warunkach wojna handlowa nie sprzyja zakładaniu nowych przedsiębiorstw, gdyż zainwestowane w nich kapitały są pozbawione gwarancji i pewności i uzależnione od akcji producentów zagranicznych".

Wielki plan ekspansji gospodarczej Japonji. Z Argentyny donoszą, że konsorcjum firm japońskich z udziałem kapitałów argentyńskich projektuje zorganizowanie w porcie Colonia, gdzie istnieje wolna strefa celna, wielkiego ośrodka przemysłowego dla fabrykacji jedwabiu i innych tkanin włókienniczych, skór, lamp elektrycznych i innych artykułów fabrycznych, któreby mogły być sprzedawane na rynkach południowo-amerykańskich i europejskich. Inicjatorzy tego planu mają na celu z jednej strony zatrudnienie poważniejszej ilości Japończyków, którzyby mogli się przesiedlić do Urugwaju, oraz przezwyciężenie trudności transportowych, które obciążają obecnie w poważnym stopniu towar japoński, eksportowany do Ameryki Południowej i Europy. Zrealizowanie tego planu jest uzależnione od wyniku pertraktacyj z rządem argentyńskim i urugwajskim.

WENEZUELA

Sytuacja gospodarcza i finansowa. Jak podkreślaliśmy już w poprzednim numerze, **sytuacja finansowa** kraju jest zupełnie normalna. Budżet jest zrównoważony, a rezerwy skarbowe wystarczają na nieprzewidziane wydatki. Wpływy skarbowe, dzięki pomyślnemu rozwojowi przemysłu, zwiększają się, szczególnie w dziale podatków i opłat wewnętrznych. Pewne osłabienie wpływów nastąpiło jedynie w dziale cła przywozowego i opłat konsularnych, które w r. 1930 stanowiły 50% ogólnych wpływów, a w r. 1933 już tylko 40%. Zmniejszają się również długi wewnętrzne państwa, które na 31.XII.1933 wynosiły zaledwie 22.173 960 bolivarów, a w r. 1931 jeszcze 24,5 milj. bolivarów. Długów zagranicznych Wenezuela nie posiada, gdyż **ostatnie zobowiązanie zostało spłacone w r. 1930.**

Mimo tej korzystnej sytuacji finansowej **kurs bolivara** ulega wciąż pewnym wahaniom, co tłumaczy się częściowo wpływami spekulacyjnemi. Kiedy wielkie przedsiębiorstwa zagraniczne, zaangażowane w produkcji wenezuelańskiej i importujące wciąż kapitały do kraju, mają opłacać skarbowi podatki, starają się obniżyć kurs bolivara, by zyskać na różnicy kursowej. Sytuacja przeciwna jest podczas zbiorów kawy i kakao, gdyż wielkie firmy światowe starają się zakupić zbiory po możliwie korzystnym kursie. Tendencja zwyżkowa bolivara, która utrudnia eksport, została ostatnio opanowana przez interwencję rządową na rynku walutowym.

W dziedzinie komunikacyjnej jest rozbudowywana w dalszym ciągu sieć dróg kołowych i automobilowych. Istnieje już bezpośrednie połączenie drogowe między stolicą Wenezueli i Kolumbji. Ruch kolejowy nieco osłabł wskutek konkurencji transportu automobilowego, natomiast wzmaga się ruch portowy. W r 1933 zawinęło do portów Wenezueli 1647 okrętów o tonażu 3.843.328 tonn. Pierwsze miejsce zajmują okręty linij holenderskich. Komunikację lotniczą utrzymuje wewnątrz kraju tow. **„Linea Aeropostal Venezolana"**, która objęła sprzęt i urządzenia po likwidacji tow. „Aeropostale" w Wenezueli, w końcu 1933 r. Na brzegu północnym utrzymuje komunikację **„Panamerican Airway"**, która posiada dwa połączenia do Nowego Yorku (via Trinidad, Kuba i Miami, oraz via Kolumbja, Panama i Miami), dalej połączenia na północny i południowy Pacyfik, oraz na południowy Atlantyk.

Obrót towarowy z zagranicą po stronie eksportu wykazuje już lekki wzrost zarówno pod względem

wartości, jak i ilości, natomiast po stronie importu brak jeszcze oznak zdecydowanej poprawy. Cyfry statystyczne, dotyczące handlu zagranicznego, są następujące:

Rok	Przywóz tonny	Przywóz 1.000 boliv.	Wywóz tonny	Wywóz 1.000 boliv.
1929	573.150	452.551	19.421.765	778.560
1930	474.614	363.858	20.622.105	762.494
1931	276.669	210.758	17.495.216	651.618
1932	223.963	153.458	17.003.661	628.260
1933	222.940	143.587	17.645.491	617.546
1934 (I. półr.)	125.310	58.587	—	327.390

Głównym artykułem eksportowym jest nafta, następnie kawa, banany i kakao. Około 50% importu pokrywają Stany Zjedn., następnie Ang ja, Niemcy Francja, Holandja, Belgja itd.

Wzrost produkcji złota. W dziedzinie produkcji złota panuje w dalszym ciągu silne ożywienie, a większość koncesyj jest eksploatowana. Wyprodukowano złota:

1931 — 2.233 kg.
1932 — 2.847 „
1933 — 2.977 „

Głównym ośrodkiem produkcji jest t. zw. Gujana wenezuelańska, położona na południe od Orinoko. Największymi producentami są: „New Goldfields of Venezuela Ltd.“ (887 kg.), „Bottanamo Mining Corporation“ (714 kg.) i „Compagnie Française la Macupia“ (248 kg.).

Ilość samochodów. Na 1.I.1934 było w Wenezueli 15.124 pojazdów motorowych, w czem 9.753 samochodów osobowych, 554 autobusów, 296 motocykli, 3.825 samochodów ciężarowych i 696 małych ciężarówek.

II. PERTRAKTACJE I UMOWY HANDLOWE

BRAZYLJA

Pertraktacje handlowe ze Stanami Zjednoczonemi. Wskutek silnego spadku wywozu północno - amerykańskiego do Brazylji (z 108 milj. dolarów w r. 1932 na 29,7 milj w r. 1933) Prezydent Roosevelt postanowił przystąpić do pertraktacyj handlowych z tym krajem. Wszyscy zainteresowani w eksporcie do Brazylji przedłożyli już rządowi swoje postulaty, które są obecnie studjowane i opracowywane przez Departament Handlowy. Ze złożonych w tej sprawie oświadczeń rządowych w Waszyngtonie wynika jednak, że Stany Zjednoczone nie będą dążyły do uzyskania pozycji uprzywilejowanej, którą niegdyś posiadały w stosunkach handlowych z Brazylją.

Pertraktacje handlowe z Niemcami. W połowie listopada brazylijskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało komunikat, dotyczący pertraktacyj handlowych z niemiecką misją handlową, z którego wynika, że rezultat pertarktacyj ma być przedmiotem dalszych obrad obu rządów i że narazie w układzie i rozwoju stosunków handlowych między obu krajami nie nastąpi żadna przerwa.

CHILE

Pertraktacje delegacji niemieckiej. Jak nas informują z Buenos Aires, delegacja niemiecka, która bawi w Ameryce Południowej od szeregu miesięcy, wyjechała w drugiej połowie listopada do Santiago de Chile, gdzie ma również pertraktować o zawarcie umowy handlowej z Chile.

Umowy kompensacyjne. Jak komunikuje francuskie Ministerstwo Handlu, układ kompensacyjny francusko - chilijski, zawarty w zeszłym roku, natrafia na pewne trudności wykonawcze po stronie chilijskiej, wskutek czego została zawarta dodatkowa umowa, która reguluje kwestję likwidacji zamrożonych należności francuskich w Chile.

Ostatnio została zawarta przez Chile umowa kompensacyjna ze Szwecją, która ma na celu „odmrożenie“ należności eksporterów szwedzkich w Chile, zaległych od lipca 1931 r.

Układ handlowy z Niemcami. Zawarty dn. 8.IX. r. b na podstawie wymiany not układ chilijsko - niemiecki postanawia, że artykuły obu krajów mają być traktowane przy przywozie na zasadzie klauzuli najwyższego uprzywilejowania. Układ ten działa wstecz od 1 lipca r. b. i może być wypowiedziany w terminie jednomiesięcznym.

KOLUMBJA

Wymówienie traktatu. Rząd kolumbijski wypowiedział ostatnio traktat handlowy z Włochami i zamierza wypowiedzieć traktaty, zawarte z innemi krajami europejskiemi, w związku ze zmianą polityki handlowej. W kolumbijskiem Ministerstwie Spraw Zagranicznych prowadzone są już pertraktacje co do nowego traktatu z Włochami.

Pertraktacje handlowe z Japonją. Wskutek wypowiedzenia z dn. 30.VIII r. b. przez rząd kolumbijski umów handlowych z Japonją, prowadzone są obecnie pertraktacje między obu rządami dla zawarcia nowej umowy handlowej.

KUBA

Układ handlowy ze Stanami Zj. A. P., podpisany dn. 25.VIII r. b. w Waszyngtonie, zastępuje układ z roku 1902. Nowy ten układ oparty jest na klauzuli najwyższego uprzywilejowania i na obustronnych preferencjach celnych. Stany Zjednoczone zobowiązują się traktować w dalszym ciągu w sposób uprzywilejowany przywóz produktów kubańskich, a Kuba zobowiązała się udzielić na różne towary północno - amerykańskie zniżek celnych od taryfy generalnej w wysokości 20 — 60%, oraz nie podnosić w okresie trwania układu stawek celnych na produkty północno - amerykańskie. Między innemi układ przewiduje udzielenie przez Stany Zjedn. A. P. obniżki opłat celnych na cukier kubański w wysokości 40% od taryfy ogólnej, zamiast dotychczasowych 20%. Zamiast 1,50 centa amer. od funta, będzie cukier kubański, przywożony do St. Zj., opłacał jedynie 0,9 centa. Przywilej ten, udzielony Kubie, uważany jest w sferach plantatorów kubańskich za niewystarczający. Z drugiej strony Stany Zjednoczone nie chcą wywołać niezadowolenia wśród producentów Jamajki, Peru i Rep. Dominikańskiej i dlatego nie mogły pójść na dalsze ustępstwa. — Układ wszedł w życie w 10 dni po podpisaniu, z ważnością na okres 3-letni.

EL SALVADOR

Przedłużenie umowy handlowej z Belgją. Zawarty w r. 1906 i wypowiedziany ostatnio przez rząd Salvadoru

układ handlowy z Belgją został ponownie odnowiony na rok, do końca r. 1935.

URUGWAJ

Delegacja czechosłowacka. Do Montevideo przybyła dn. 19 listopada r. b. delegacja czechosłowacka, składająca się z przedstawicieli Instytutu Eksportowego i Izby Przemysłowo - Handlowej w Pradze, która przeprowadziła z rządem urugwajskim pertraktacje w sprawie ożywienia wzajemnych stosunków handlowych.

Delegacja ta ma odwiedzić również inne kraje południowo - amerykańskie, celem zbadania i omówienia możliwości handlowych.

Porozumienie z Niemcami. Niemiecka misja handlowa, która bawiła ostatnio również w Urugwaju, zawarła z rządem urugwajskim szereg porozumień handlowo-dewizowych, które mają na celu ożywienie wymiany między obu krajami.

WENEZUELA

Układ handlowy z Kolumbją, zawarty w marcu r. b., postanawia, że Wenezuela znosi wszelkie podatki tranzytowe dla towarów importowanych do Kolumbji i eksportowanych z Kolumbji. Ta ostatnia zaś ma znieść podatek od bydła wenezuelańskiego, przechodzącego przez Satan der Norte i zezwolić na bezcłowy przywóz soli wenezuelańskiej do miasta Cucuta oraz do miasta Aranca.

III. SPRAWY WALUTOWO - DEWIZOWE

ARGENTYNA

Przydział dewiz. W/g oświadczeń Ministra Skarbu D-ra Pinedo, sprzedaż dewiz w pierwszych 4 miesiącach r. b. wyniosła blisko 540 miljonów pesów, z czego przypadło na:

przywóz	339 milj.
obsługę kapitałów zagranicznych	82 „
obsługę długów publ.	77 „
przekazy prywatne	23 „
inne przekazy rządowe	10 „
różne	3.5 „
sprzedaż w wolnym obrocie	2 „

W/g krajów przydział kształtował się następująco: Wielka Brytanja 210, Stany Zjednoczone A. P. 79, Niemcy 44, Włochy 43, Francja 33 miljonów pesów.

BOLIWJA

Trudności dewizowe. Rząd ograniczył przydział dewiz wyłącznie do artykułów pierwszej potrzeby i artykułów niezbędnych dla obrony narodowej. Importerzy innych artykułów zmuszeni są zaopatrywać się w dewizy na wolnym rynku, gdzie kursy są blisko dwa razy wyższe od oficjalnych.

BRAZYLJA.

Nowy system przydziału dewiz. Jak donosiliśmy w poprzednim numerze „Biuletynu", od dn. 10.IX r. b. jedynie dewizy z wywozu kawy podlegają odprowadzeniu po kursie oficjalnym do Banku Brazylijskiego, dewizy innego pochodzenia są zwolnione od reglamentacji dewizowej. Ponieważ ta ilość dewiz kontrolowanych nie wystarcza na pokrycie importu, Bank Brazylijski wydał nowe zarządzenie, na mocy którego od dn. 10.XII. r. b. repartycja dewiz między importerów będzie dokonywana wg. następującego klucza procentowego:

Stany Zjedn. A. P.	— 46%	Belgja	— 3 %
Francja	— 13%	Argentyna	— 2 %
Holandja	— 5%	Danja	— 1,5%
Włochy	— 4%	Finlandja	1,5%
Szwajcarja	— 3%	Portugalja	— 1 %

Pozostałe 20% będzie rozdzielone między innych kontrahentów Brazylji, jak Anglja, Niemcy, Czechosłowacja, Polska i t. d. Ten nowy system przydziału dewiz oparty jest na wywozie kawy do danego kraju i stanowić będzie pewnego rodzaju premję dla importu z tych krajów, które kupują więcej kawy w Brazylji.

Pozatem importerzy mogą zaopatrywać się w dewizy na wolnym rynku, którego kursy są wyższe o ok. 23% od kursów oficjalnych.

Protest francuskich eksporterów przeciwko zamrażaniu ich należności. Eksporterzy z Lyonu zwrócili się do francuskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych z protestem, że Brazylja nie dotrzymuje warunków układu francusko - brazylijskiego z dn. 12 maja 1934 r., na mocy którego zamrożone w Brazylji należności francuskie miały być w określonych terminach spłacone.

Minister Skarbu przeciw inflacji. Deficyt budżetowy Skarbu federalnego w roku bieżącym przewidywany jest na sumę przeszło 800 milj. milrejsów. Ponieważ Skarb nie posiada żadnych rezerw ani nie ma nadziei, by w przyszłym roku budżetowym mógł osiągnąć pewne nadwyżki. Rząd federalny wniósł do Parlamentu ustawę, upoważniającą go do przeprowadzenia odpowiedniej operacji kredytowej. Jednocześnie Minister Skarbu oświadczył, że uważa za święty obowiązek przeciwdziałania pomysłom inflacyjnym.

COSTA RICA

Biuro Kontroli Dewiz zakupiło w r. 1933 walut za 8.898.000 colonów, z czego 8 milj. pochodziło z eksportu a reszta z turystyki i innych źródeł. Sprzedano dewiz za 8.894.000 colonów, z czego 5.975.000 na cele importowe, 1.997.000 na obsługę kapitału, przekazy prywatne i t. d. a 922.000 colonów na potrzeby rządowe.

KOLUMBJA

Sytuacja dewizowa. Komisja Kontroli Dewiz przydziela dewizy bez ograniczeń na pokrycie importu z krajów, które nie stwarzają utrudnień dla importu towarów kolumbijskich.

Ostatnio Komisja ta zezwoliła również na regulowanie zaległych zobowiązań importerów, które powstały przed 24.IX.1931, t. zn. przed wprowadzeniem oficjalnej kontroli dewizowej.

URUGWAJ

Nowe zarządzenia dewizowe. By zapobiec trudnościom na rynku dewizowym i handlowym, rząd powołał do życia Honorową Komisję Dewizową i Importową, która ma rozdzielać między zainteresowanych pozwolenia przywozowe i dewizy, postawione przez Bank Narodowy do dyspozycji importerów. Przy przydziale dewiz ma być brane pod uwagę, z jakiego kraju towar pochodzi i jak dalece odpowiada potrzebom gospodarstwa narodowego

Sytuacja dewizowa. Istnieją obecnie w Urugwaju, podobnie jak w Argentynie, 3 rodzaje kursów: 1) kurs oficjalny (12,26 fr. fr. za 1 peso), po którym Bank Republiki kupuje dewizy i odstępuje rządowi na potrzeby państwowe, 2) kurs wolny kontrolowany (6 fr. fr. za 1 peso), po którym sprzedawane są dewizy importerom na zasadzie specjalnych pozwoleń, oraz 3) kurs wolny niekontrolowany.

Ostatnio notowano:

kurs oficjalny . . .	1 peso	— 39.—	pensów ang.
„ wolny kontr. .	1 „	— 21.—	„ „
„ „ niekontr.	1 „	— 12.12	„ „

WENEZUELA

Kurs bolivara. Między bankami krajowemi i zagranicznemi oraz eksporterami doszło do porozumienia, na mocy którego kupno dewiz ma się dokonywać po kursie 3,90 bolivarów za dolara. Porozumienie to ma na celu podtrzymanie kursu bolivara, który ostatnio zniżkował.

IV. SPRAWY CELNE I FORMALNOŚCI KONSULARNE

BOLIWJA

Dokumenty wywozowe. Przesyłki, przeznaczone do wszystkich portów odbiorczych Boliwji z wyjątkiem portu Mollendo (Peru), winny być zaopatrzone w 5 egz., dla portu Mollendo w 6 egz., faktury konsularnej. Do tej faktury winna być dołączona faktura handlowa. Obydwa dokumenty są legalizowane przez Konsulat boliwijski. Oprócz należności za formularz faktury, Konsulaty etatowe nie pobierają żadnych opłat legalizacyjnych, o ile klient nie wymaga dodatkowych legalizacyj. Konsulowie honorowi mają prawo pobierania opłat do wysokości 2 i pół proc wartości faktury. Wartość w fakturze konsularnej powinna być podana w walucie portu załadowania, bez kosztów transportu, ubezpieczenia, prowizji itp. (wartość f. o. b.) O ile faktura handlowa jest w innej walucie, należy wartość przeliczyć po kursie dnia na walutę w porcie załadowania.

CHILE

Dokumenty wywozowe. Faktury konsularne na przesyłki do Chile nie obowiązują. Natomiast wymagane jest świadectwo pochodzenia, które musi być przedstawione w 3 egz. Konsulatowi chilijskiemu do zalegalizowania. Legalizacja kosztuje 4,50 dolarów amerykańskich w złocie. Do świadectwa pochodzenia muszą być dołączone konosamenty w duplikacie, z których 1 egz. jest również legalizowany i zwracany klientowi. Legalizacja konosamentu kosztuje 2,20 dolarów amer. w złocie za 200 ton.

Świadectwa pochodzenia. Przesyłki towarowe do Chile winny być zaopatrzone w 3 egz. świadectwa pochodzenia, które muszą być zalegalizowane w Konsulacie Chilijskim.

Przywóz maszyn wolny od cła. Maszyny przywożone do Chile, przeznaczone do nowych urządzeń fabrycznych, są zwolnione od cła przywozowego.

EKWADOR

Dokumenty wywozowe. Każda przesyłka, nie wyłączając pocztowych, powyżej wartości 40 dolarów w złocie musi być zaopatrzona w fakturę konsularną, która winna być przedstawiona Konsulatowi Ekwadoru w 6 egz. do zalegalizowania. Do faktury muszą być dołączone kopje faktury handlowej i oryginał konosamentu. Za legalizowanie faktury konsularnej Konsulat pobiera 4% od wartości towaru f. o. b. Dokumenty winny być przedstawione na 48 godzin przed odejściem okrętu. Jeżeli zostały przedstawione po odejściu okrętu, klient płaci dodatkowo 2% kary. Przy przesyłkach pocztowych faktura konsularna nie jest wymagana, jeżeli w miejscu nadania przesyłki niema Konsulatu Ekwadoru. Natomiast przesyłce tej musi towarzyszyć faktura pocztowa, przewidziana w międzynarodowych przepisach pocztowych.

GUATEMALA

Opłaty konsularne. Dotychczas obowiązujący przepis co do pobierania opłat konsularnych w dolarach złotych został z dniem 1 lipca r. b. zniesiony. Od tej daty wszelkie opłaty, które na zasadzie obowiązujących ustaw pobierają Poselstwa i Konsulaty Guatemali w związku z czynnościami handlowemi, mają być płacone w walucie, na jaką opiewa faktura handlowa.

KOLUMBJA

Świadectwa pochodzenia. Na zasadzie ostatniego zarządzenia Komisji Kontroli Dewiz importer, starający się o przydział dewiz, winien przedstawić oprócz innych dokumentów również 1 egzemplarz świadectwa pochodzenia. W związku z tem Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało okólnik, na mocy którego Konsulowie są obowiązani legalizować **4 egzemplarze świadectwa pochodzenia,** bez pobierania jakichkolwiek opłat. Na zasadzie tego samego okólnika Konsulowie kolumbijscy nie powinni legalizować więcej niż 5 egzemplarzy faktury konsularnej i 2 egz. konosamentu, względnie 3 egz., jeżeli 1 egz. zachowują w archiwum.

MEKSYK.

Dokumenty wywozowe. Wysyłający towar do Meksyku winni przesłać 4 egzemplarze faktury handlowej do swego odbiorcy, który przedstawi je na komorze celnej W fakturze winny się znajdować następujące dane: opis towaru, miejsce sprzedaży, miejsce pochodzenia, znaki, rodzaj i ilość przesyłek, datę wysyłki, podpis i adres wysyłającego. W wypadkach, gdy towar podlega 5 proc opłacie ad valorem tytułem zaliczki na cło w porcie załadowania, wysyłający winien przedstawić w Konsulacie Meksykańskim 6 egzemplarzy faktury handlowej, z których 4 będą zwrócone wysyłającemu, a 2 pozostaną do dyspozycji Konsulatu. Jeżeli przesyłka składa się tylko z wzorów, wystarczy sporządzić t. zw. „notę wzorów“, podpisaną przez ekspedytora.

Zmiany celne. Rząd wprowadził ostatnio obniżkę stawek celnych, dochodzącą w niektórych wypadkach do 50%, na różnego rodzaju artykuły farmaceutyczne, natomiast podniósł stawki celne na artykuły perfumeryjno kosmetyczne.

EL SALVADOR

Wprowadzenie świadectw pochodzenia. Dekretem z dn. 27 września r. b. zostały wprowadzone od 1 listopada r. b. dla towarów importowanych do Salvadoru i przekraczających wartość 50 dol. amer. świadectwa pochodzenia, które muszą być wizowane przez kompetentnego Konsula Salvadoru. Dla towarów importowanych drogą lotniczą będzie wymagane świadectwo pochodzenia tylko w tym wypadku, gdy wartość towaru będzie przekraczała 100 dol. amer. Natomiast przy towarach importowanych z krajów środkowo-amerykańskich lub które nie podlegają ocleniu, względnie korzystają z taryf specjalnych na mocy obowiązujących traktatów, świadectwo pochodzenia będzie zawsze wymagane, niezależnie od wartości towaru.

Świadectwo winno być wystawione przez Izbę Handlową lub inną organizację, przewidzianą w traktacie handlowym.

Budowa drogi Panamerykańskiej. Rząd meksykański prowadzi z dużym nakładem sił i środków budowę drogi kołowej i samochodowej między Laredo (miastem granicznem ze Stanami Zjedn.) i miastem Meksykiem. Droga ta ma stanowić w przyszłości część drogi panamerykańskiej, biegnącej przez cały kontynent amerykański. Przy robotach około tej drogi zatrudnionych jest w dolinie przeszło 3.000 robotników, a w okolicach górskich około 10.000 robotników. Droga ta będzie miała ogromne znaczenie również dla ruchu turystycznego między Meksykiem i Stanami Zjedn. A. P.

Obroty handlowe Polski z Ameryką Łacińską

za 10 miesięcy r. 1934

(wg. danych Gł. U. St.).

w 1.000 zł.

	Przywóz	Wywóz	Saldo
Argentyna	15.191	7.521	— 7.670
Boliwja	32	320	+ 288
Brazylja	11.464	6.201	— 5.263
Chile	1.706	1.079	— 627
Ekwador	278	57	— 221
Gujany	—	1	+ 1
Kolumbja	4.764	451	— 4.313
Paragwaj	778	3	— 775
Peru	1.061	127	— 934
Urugwaj	1.770	202	— 1.568
Wenezuela	352	113	— 239
Razem **Ameryka Połudn.**	37.396	16.075	— 21.321
Meksyk	947	1.308	+ 361
Inne kraje **Am. Środk.**	5.269	625	— 4.644
Razem **Am. Środk.**	6.216	1.933	— 4.283
Razem **Am. Połudn.**	37.396	16.075	— 21.321
Razem **Ameryka Łac.**	43.612	18.008	— 25.604

TRANSPORT, KOMUNIKACJA I UBEZPIECZENIA

SUBWENCJA RZĄDU FRANCUSKIEGO DLA LINIJ LOTNICZYCH DO AMERYKI POŁUDNIOWEJ.

Jak donosi prasa paryska, francuskie Ministerstwo Lotnictwa przeznaczyło na zakup sprzętu lotniczego dla linji utrzymywanej przez „Air France" między Europą i Ameryką Południową 15 milj. franków, a pozatem subwencja dla tej linji ma być podniesiona z 5 na 7 milj. rocznie.

Poczta lotnicza do Ameryki Południowej.

W poprzednim numerze podaliśmy wiadomości ogólne o serwisie lotniczym na terenie całej Ameryki. Informacje te pragniemy uzupełnić kilku wskazówkami praktycznemi, dotyczącemi posługiwania się serwisem linji francuskiej **„Air France"**.

Trasa linji lotniczej „Air France" z Europy do Ameryki Połud.

Komunikacja lotnicza, utrzymywana przez „Air France" między Europą i Ameryką Południową, funkcjonuje raz w tygodniu i **trwa 7 — 8 dni**, t. zn. poczta, nadana na samolot „Air France" w Tuluzie w niedzielę, jest doręczona w następną niedzielę, względnie w poniedziałek w Brazylji i Argentynie, a poczta nadawana w sobotę w Buenos Aires, względnie w niedzielę w Rio de Janeiro, doręczona jest w Tuluzie lub w Paryżu w następną niedzielę.

Przesyłki lotnicze z Polski do Ameryki Południowej winny być nadawane w Warszawie najpóźniej w piątek do godz. 22-ej w Głównym Urzędzie Pocztowym (Pl. Napoleona), w innych miejscowościach Polskich w piątek lub czwartek, zależnie od połączenia pocztowego danej miejscowości z Warszawą. Przesyłki z prowincji muszą też nadejść do Warszawy najpóźniej w piątek wieczór, do godz. 22-ej. Dokładnych informacyj co do daty i godziny wysyłki poczty lotniczej do Warszawy udzieli każdy urząd pocztowy.

Przesyłki muszą posiadać napis w języku francuskim: „Par avion Air - France".

Taryfa opłat dla poczty lotniczej do Ameryki Południowej była już podana w poprzednim numerze.

Przypominamy, że należy się posługiwać specjalnym papierem do korespondencji lotniczej.

OŻYWIENIE W ŻEGLUDZE DO AMERYKI POŁUDNIOWEJ.

Francuskie tow. okrętowe „Transports Maritimes" wstawiło na linję południowo - amerykańską ponownie 2 statki: „Campana" i „Florida", które były od dłuższego czasu unieruchomione.

NOWA ORGANIZACJA ŻEGLUGI NIEMIECKIEJ DO AMERYKI POŁUDNIOWEJ.

Trudności finansowe, z jakiemi walczyły od dłuższego czasu wielkie niemieckie towarzystwa okrętowe, utrzymujące serwis do Ameryki Południowej, t. j. „Hamburg — Süd", „Hapag" i „Norddeutscher Lloyd", zmusiły je do szukania pewnego porozumienia i współpracy. W r. 1930 doszło do utworzenia wspólnoty interesów między „Hapagiem" i „Lloydem", która wyrażała się w unji personalnej zarządu, wzajemnem przedkładaniu bilansów i w unifikacji pracy akwizycyjnej. W r. 1932 ta wspólnota została wzmocniona przez utworzenie wspólnej Rady, lecz i te zabiegi nie przyniosły definitywnego uzdrowienia sytuacji. W październiku r. b. nastąpiło po długotrwałych pertraktacjach nowe i prawdopodobnie decydujące dla dalszego rozwoju porozumienie między „Hamburg — Süd" z jednej strony, a Hapag — Lloyd z drugiej strony. Pierwsza z tych linij obejmuje całkowitą obsługę brzegu wschodniego i zachodniego Ameryki Południowej, przejmując jednocześnie całą flotę „Hapag — Lloydu", która kursowała dotychczas na tych rejsach. W ten sposób **cała niemiecka komunikacja żeglugowa z Ameryką Południową została skoncentrowana w ręku jednego towarzystwa,** które będzie dysponowało około 300.000 ton rej., t. zn. że będzie najpotężniejszą organizacją żeglugową na Atlantyku i Pacyfiku Południowym.

MEKSYK

Nowe przepisy o opłatach portowych i okrętowych. Dn. 10 kwietnia r. b. weszło w życie nowe rozporządzenie, dotyczące opłat morskich, portowych i okrętowych, na mocy którego dotychczasowe stawki zostały znacznie obniżone, oraz uproszczona rejestracja statków. Dążeniem rządu meksykańskiego jest, by przyciągnąć możliwie dużą ilość okrętów zagranicznych do portów meksykańskich, celem ułatwienia ruchu towarowego między Meksykiem

i innemi krajami. Ponadto rozporządzenie to zawiera zarządzenie, na mocy którego wszystkie **jachty i okręty wycieczkowe zagraniczne, zawijające do portów meksykańskich, są zwolnione od opłat portowych.** Jest to poważna ulga dla ruchu turystycznego, która przynosi już dzisiaj pozytywne korzyści dla kraju.

MOŻLIWOŚCI HANDLOWE

OFERTY HANDLOWE

od importerów łacińsko-amerykańskich:

II/A/1. **Poważna firma importowa w Buenos Aires** pragnie objąć przedstawicielstwo fabryki jutowej, przędzy bawełnianej i jedwabnej, oraz sztucznego jedwabiu.

II/H/2. **Firma przedstawicielska w Buenos Aires** interesuje się objęciem przedstawicielstwa fabryki włókienniczej. Wskazuje referencje.

II/H/2. **Firma komisowa w Buenos Aires,** dobrze wprowadzona na rynku, wskazująca referencje bankowe, gotowa objąć przedstawicielstwo polskiej fabryki włókienniczej na Argentynę.

od eksporterów łacińsko-amerykańskich:

I/J/1. **Firma eksportowa w Buenos Aires** pragnie wejść w stosunki z importerami polskimi quebracho bawełny, oleju lnianego, siemienia lnianego, miki, wolframu i t. d., dla opracowania rynku polskiego i sąsiednich. — Jest jednocześnie importerem artykułów chemicznych i t. p.
Izba posiada referencje.

I/A/4. **Poważna firma argentyńska** interesuje się wywozem owoców do Polski.

UWAGI KUPCA ARGENTYŃSKIEGO O EKSPORCIE POLSKIM.

Jak donosiliśmy w poprzednim N-rze „Biuletynu", bawił w Polsce kupiec argentyński p. **Enrique Schuster.**

Podczas tygodniowego pobytu w Warszawie i Łodzi odwiedził kilkanaście fabryk i zetknął się z licznymi kupcami i przemysłowcami z zamiarem zawarcia poważniejszych interesów. Jakkolwiek wszystkie zainteresowane przedsiębiorstwa były przez naszą Izbę uprzednio poinformowane o przyjeździe p. Schustera i zaopatrzone w odpowiednie wzory i dane towarowe, to jednak przy zetknięciu z nim niezawsze umiały wykorzystać możliwości interesów. Podkreśla to sam p. Schuster w liście, w którym dzieli się z nami wrażeniami z tej pierwszej podróży handlowej w naszym kraju i pisze między innemi:

„To, co jest najbardziej charakterystyczne i co wydaje mi się godnem podkreślenia, — to jest pierwsza odpowiedź, jaką otrzymywałem w wielu fabrykach: **„Nie jesteśmy zdolni do eksportu i do współzawodnictwa z innemi krajami europejskiemi".** Jeżeli fabrykant sam stawia się w takiej sytuacji i sądzi, że nie może konkurować, to oczywiście zrobienie z nim interesu jeśli nie jest niemożliwe, to w każdym razie bardzo trudne. — Wydaje mi się, że eksporterzy powinni przedewszystkiem przestudjować gatunki towarów, których potrzebuje nasz kraj, zbadać koszty wywozowe, których większość nie zna, a potem oferować ceny. **Zgóry mogę powiedzieć, że artykuły fantazyjne, tkaniny drukowane i stylowe, w których o cenie decyduje nie wartość towaru, a gust, interesy z Polską są nietylko łatwe, ale zupełnie konkretne.** — Zauważyłem również, że w wielu fabrykach sprzedający nie są specjalistami w interesach eksportowych. Niektórzy fabrykanci chcą znowu za wszelką cenę sprzedać to, co produkują i tak, jak to produkują, nie starając się przystosować do wymagań naszego rynku. — Ze swej strony mogą jednak powiedzieć, że będę robił wszystko możliwe, by interesy między mym krajem a Polską dochodziły do skutku. **Obecnie jednym z czynników, który ogromnie pomaga w interesach argentyńsko-polskich, — to korzystny dla mego kraju bilans handlowy z Polską. Jeżeli tylko fabrykanci polscy okażą nieco więcej zainteresowania i wysiłku, dojdziemy bez trudu do interesów".**

Uwagi p. Schustera, który zetknął się oczywiście tylko z drobną częścią polskiego przemysłu eksportowego, są o tyle cenne i godne zanotowania, że pochodzą od doświadczonego w handlu międzynarodowym kupca i że dyktowane są życzliwością dla Polski i chęcią robienia z nią interesów.

KRONIKA

WYJAZD P. PACIORKOWSKIEGO DO AMERYKI POŁUDNIOWEJ.

Około 20 listopada rb. wyjechał do Brazylji i Paragwaju **p. Edward Paciorkowski,** celem zapoznania się z tamtejszemi warunkami imigracyjno-kolonizacyjnemi i handlowemi. P. Paciorkowski przebywał przez szereg lat w Ameryce Północnej, a ostatnio we Francji.

NOWE IZBY HANDLOWE ŁACIŃSKO-AMERYKAŃSKIE.

Dowodem wzrastającego zainteresowania państw europejskich dla rynków łacińsko - amerykańskich, stanowiących pewien kompleks terytorjalny i gospodarczy, jest powstanie w roku bieżącym 2-ch nowych Izb handlowych łacińsko - amerykańskich, jednej w Bernie szwajcarskiem p. f. **„Zentral-Handelskammer für Latein-Amerika“,** drugiej w Pradze Czeskiej p. f. **„Czechosłowacko-Łacińsko-Amerykańska Izba Handlowa“,** która zawiązała się w październiku rb.

Eksport szyn do Brazylji.

Jak nas informuje firma „Gokkes“ w W-wie, dnia 28.XI załadowała w Gdyni na statek „Bussum“ **4.347 ton szyn,** przeznaczonych dla kolei „Central do Brasil“ w Brazylji.

W miesiącu grudniu firma ta załaduje 800 ton szyn dla tejże kolei, a następnie 4.000 ton dla kolei „Rio Grande do Sul“.

Przyjazd kupca kolumbijskiego do Polski.

Bawi w Europie poważny kupiec kolumbijski, p. **J. Gleicher,** który jest jednocześnie przedstawicielem firmy **„Gokkes“** na Kolumbję. Odwiedzi on również Polskę dla zapoznania się dokładnego z jej możliwościami eksportowemi, a w szczególności przemysłu lotniczego i metalurgicznego.

Wyjazd kupca polskiego do Kolumbji.

W listopadzie wyjechał do Kolumbji **p. Miller,** który po kilku latach zamieszkiwania w tych krajach przybył do Polski dla zbadania obecnych możliwości eksportowych Polski w zakresie włókienniczym. Zawarł on pewne tranzakcje próbne w przędzy i beretach i zabrał dużo materjału handlowego.

Pobyt senatora gdańskiego w Ameryce Środkowej.

Jak nas informują z Meksyku, Guatemali i innych republik środkowo-amerykańskich, bawił tam ostatnio b. senator gdański, **Dr. Althof z ramienia Polsko-Gdańskiej Kompanji Zamorskiej,** badając możliwości zbytu dla towarów gdańskich i polskich i zorganizowania tranzakcyj kompensacyjnych.

BIBLJOGRAFJA

Publikacje nadesłane (ważniejsze).

El Comercio Exterior Argentino en el primer semestre de 1934 y su comparacion con el del mismo periodo de 1933 — wydane przez: Direccion General de Estadistica de la Nacion — Buenos Aires 1934 — str. 71.

Treść: 1) Cyfry ogólne handlu zagranicznego, 2) Przywóz, 3) Wywóz, 4) Wymiana handlowa według krajów pochodzenia i przeznaczenia, 5) Wpływy celne i portowe.

Fed. Pinedo, Luis Duhan — **El Plan de Accion Economica** ante el Congreso Nacional — Buenos-Aires 1934 — str. 148.

Wydawnictwo argentyńskich Ministerstw Skarbu i Rolnictwa, zawierające przemówienia Ministrów w Parlamencie o polityce finansowej, dewizowej i zbożowej i o ostatnich zarządzeniach rządowych dla unormowania sytuacji dewizowej i pokonania kryzysu zbożowego.

Brazil 1933 — Resources, possibilities, developement, statistics and diagrams — Rio de Janeiro 1933 — str. 376 + IV.

Wydawnictwo brazylijskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zawierające najważniejsze informacje i dane statystyczne ze wszystkich dziedzin życia Brazylji.

Decreto N. 24.343 de 5 de Junho de 1934 — Manda executar a nuova tarifa das Alfandegas e da outras providências. Rio de Janeiro 1934 — str. 176.

Oficjalne wydanie nowej brazylijskiej taryfy celnej wraz z rozporządzeniem wykonawczem (t. zw. „disposiçoes preliminares“) do taryfy.

Z ŻYCIA IZBY

III-e ZEBRANIE RADY INTERESENTÓW.

Dnia 14 grudnia r. b. odbyło się pod przewodnictwem p. **Posła Tomaszkiewicza,** z udziałem przedstawiciela Ministerstwa Przemysłu i Handlu, p. Nacz. Sadowskiego, oraz kilkudziesięciu przedstawicieli przemysłu, handlu i instytucyj finansowych i społecznych, III-e Zebranie Rady Interesentów Izby z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokułu z II-go Zebrania Rady Interesentów.
2. Sprawozdanie Prezydjum R. I. z dotychczasowej działalności i dalszy program prac.
3. Komunikaty Kierownika Izby.
4. Sprawa udziału Izby w Targach Poznańskich w r. 1935.
5. Uregulowanie obrotów handlowych z Urugwajem.
6. Wolne wnioski.

Sprawozdanie z prac Prezydjum Rady Interesentów podajemy osobno.

Co się tyczy udziału w Targach Poznańskich, Izba zawarła z Dyrekcją Targów porozumienie w sprawie zorganizowania udziału ważniejszych republik łacińsko - amerykańskich w Targach w r. 1935. Szczegóły podamy w następnym numerze.

Działalność Prezydjum Rady Interesentów Izby. W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 posiedzenia Prezydjum Rady Interesentów wspólnie z Zarządem Izby, na których omawiano między innemi sprawy obsadzenia stanowiska Prezesa Rady Interesentów, wysłania misji handlowej do Ameryki Południowej z udziałem przedstawicieli Rządu i prywatnych sfer gospodarczych, wysłania agentów handlowych do Ameryki Środkowej i Kolumbji, oraz sprawę żeglugi do Ameryki Południowej.

Sprawy te stanowiły następnie przedmiot specjalnej konferencji delegacji Izby u **p. Nacz. Budzyńskiego** i u **p. Nacz. Ocioszyńskiego,** z którymi uzgodniono dalszy plan działania.

Co do agentów handlowych, Biuro Izby złożyło w Ministerstwie Przemysłu i Handlu odpowiedni memorjał.

Prezydjum Rady Interesentów i Zarząd odbyły również dłuższą konferencję z b. **Min. Zarzyckim,** informując go o działalności i dalszych zamierzeniach Izby.

Delegacja władz Izby złożyła również wizytę p. **Prezesowi Gruberowi,** oraz odbyła parę konferencyj z Dyrekcją Banku P. K. O.

Komisja Argentyńsko-Paragwajsko-Urugwajska, wyłoniona z Rady Interesentów, odbyła pod przewodnictwem p. inż. Kruszewskiego dwa posiedzenia z udziałem poważnej liczby zainteresowanych, na których to posiedzeniach omawiano najaktualniejsze zagadnienia z zakresu obrotów handlowych z temi krajami, a w szczególności sprawę koncentracji dewiz z importu argentyńskiego do Polski w Banku P. K. O. w Buenos Aires, wysokości opłat na fundusz eksportowy, systemu kompensacji i t. d.

W związku z trudnościami, jakie napotyka eksport polski do Urugwaju, członek Zarządu Izby, p. Konsul Dr. Stamirski zwołał specjalne zebranie zainteresowanych, o czem vide str. 6.

NOWI CZŁONKOWIE IZBY

Na zebraniu Rady Izby z dn. 14 grudnia r. b. zostały przyjęte w poczet członków Izby następujące firmy i osoby:

91. „Surowiec“, Wielkopolska Centrala Surowców, Bydgoszcz.
92. Henryk Dawid (Król. Holenderski Llyod), Warszawa.
93. Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce, S. A., Warszawa.
94. Dr. Marjan Niemczewski (Zw. Przem. Bielska-Białej i Ok.), Warszawa.
95. Henryk Cohnstat & Co., Warszawa.
96. „Gdynika“, Sp. z o. o., Gdynia.
97. Borys Lubliński — Lwów.
98. Tadeusz Tyszkiewicz — Lwów.
99. Józef Klinghoffer — Drohobycz.
100. Fryderyk Czapski, maj. Obra, woj. poznańskie.
101. Zw. Polskich Producentów i Rafinerów Olejów Miner. — Warszawa.
102. Dom Handlowo - Przemysłowy, Alfred Jurzykowski Sp. Akc. — Warszawa.
103. Gokkes, Tow. Eksportowo-Importowe, Warszawa.

NADMIAR PRAC W BIURZE IZBY I CHOROBA REDAKTORA ZMUSIŁY NAS DO POŁĄCZENIA NUMERU LISTOPADOWEGO I GRUDNIOWEGO „BIULETYNU“ W JEDEN ZESZYT, CZEGO JEDNAK W PRZYSZŁOŚCI NIE BĘDZIEMY POWTARZALI.

IZBA HANDLOWA
POLSKO - ŁACIŃSKO - AMERYKAŃSKA

Wydawca: **Izba Handlowa Polsko-Łacińsko-Amerykańska.** Redaktor: **Jan Wojnar.**

Drukarnia Artystyczna, Warszawa, Nowy Świat 47, tel.: 635-80 i 635-83.

NOTOWANIA WALUTOWE

NOTOWANIA PARYTETOWE WALUT ŁACIŃSKO - AMERYKAŃSKICH

Kraj i stolica:	Waluta:	Ostatni parytet stabilizacyjny dolara złotego w stosunku do
Ameryka Południowa:		
Argentyna — Buenos Aires	1 peso	0,9648
Boliwja — La Paz	1 boliviano	0,365
Brazylja — Rio de Janeiro	1 milreis	0,1196
Chile — Valparaiso	1 peso	0,1217
Ekwador — Guayaquil	1 sucre	0.20
Kolumbja — Bogota	1 peso	0,9733
Paragwaj — Asuncion	1 peso	0 9648
Peru — Lima	1 sol	0.28
Urugwaj — Montevideo	1 peso	1,034
Wenezuela — Caracas	1 bolivar	0,193
Ameryka Środkowa i Meksyk:		
Costa Rica — San José	1 colon	0.25
Guatemala — Guatemala C. A.	1 quetzal	1,00
Honduras — Tegucigalpa	1 lempira	1.50
Nikaragua — Managua	1 cordoba	1,00
El Salvador — San Salvador	1 colon	0,50
Rep. Dominikańska — Santo Domingo	1 dolar	1,00
Haiti — Port au Prince	1 gourde	0,20
Kuba — La Habana	1 peso	1.00
Panama — Panama	1 balboa	1,00
Meksyk — Mexico D. F.	1 peso	0,4985

OSTATNIE NOTOWANIA

(w/g danych Powszechnego Banku Związkowego, W-wa)

Londyn, dn. 31.X.1934 r.

Bogota	7,80 — 7,90 pesów	za 1 Ł.
Lima	21,25 solów	„ „ „
Valparaiso	48,25 — 48,65 pesów	„ „ „
Mexico	17,50 — 18,50 „	„ „ „

W BUENOS AIRES NOTOWANO 15 — 31.X. r. b.

1 Ł. ang. = 17.06 — 17.10 sprzedaż dla importerów
1 „ „ = 15.— kupno od eksporterow
1 „ „ = 19,40 — 19.80 kupno-sprzedaż w wolnym obrocie

W RIO DE JANEIRO NOTOWANO 15—31.X.

1 Ł. ang. = 58,923 — 58,083 milreisów — kurs urzędowy
„ „ „ = 69,500 — 72,080 „ — w wolnym obr.

NOTOWANIA ZŁOTEGO W BUENOS AIRES (w/g Banco de la Argentina)

	15.XI	30.XI
	za 100 zł. w pesach arg.	
Urzędowy kurs:		
kupna	57,18	57,38
sprzedaży dla importerów	65,04	65,41
sprzedaży dla przekazów	65.23 72.80	—
Kurs w wolnym obrocie:		
kupno	70,—	70,80
sprzedaż	73,—	73,70

BANK
POLSKA KASA OPIEKI S. A.

(BANK P. K. O.)

CENTRALA: Warszawa, ul. Jasna 9 (gmach P. K. O.)

PLACÓWKI ZAGRANICZNE

ARGENTYNA

Banco Polaco Polska Kasa Opieki S. A.

Buenos Aires.

Av. Leandro N. Alem 484-498

Agencja Objazdowa

w Berisso, Llawallol, Doc Sud, Quilmes

PALESTYNA

Oddział w Tel-Aviv

Allenby Str. 88.

FRANCJA

Oddział w Paryżu

rue Jean Goujon 31.

Agencje

Lens Metz

Subagencje:

Freyming-Merlebach
Hayange
Audun le Tiche
Dornach
Douai
Bruay en Artois
Valenciennes
Noeux-les-Mines.

WYKONYWUJE — przekazy pieniężne do Ameryki, Francji, Palestyny.

ZAŁATWIA — inkaso weksli, dokumentów, konosamentów etc.

PRZYJMUJE — wkłady na książeczki, rachunki bieżące za pośrednictwem Oddziałów zagranicznych, w kraju przez P. K. O.

CHRONI — wychodźców oraz innych klientów przed wyzyskiem i stratą.

UDZIELA — bezpłatnie informacyj i porad.

PRZEPROWADZA — wszelkie tranzakcje bankowe w ramach Statutu.

BANK P. K. O.

zastępuje na terenie Argentyny, Francji i Palestyny Pocztową Kasę Oszczędności (P. K O.).

Zwracamy uwagę P. T. Eksporterów i Importerów na nasze Oddziały w Buenos Aires i w Tel-Aviv.